

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยนำเสนอในหัวข้อตามลำดับดังนี้

1. ประชาคมอาเซียน
2. การเตรียมความพร้อม และแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
3. การบริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
4. บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
5. นโยบายความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
6. แผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ประชาคมอาเซียน

สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์ (สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ กรมประชาสัมพันธ์ (2554 : 6-22) ได้รวบรวมเรื่องราวความเป็นมา และความร่วมมือต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ โดยมีกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนการสร้างประชาคมอาเซียนในปี 2558 และแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) และแผนการสื่อสารของอาเซียน (ASEAN Communication Plan) ของประชาคมอาเซียนทั้งสามเสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมือง และความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมตั้งรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1.1 กำเนิดอาเซียน และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้น โดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีจาก 5 ประเทศ ได้แก่ นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตูณ อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติประเทศ มาเลเซีย นายนาซิโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นายเอส ราซาร์ตัม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และพันเอก (พิเศษ) ดร. ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดี ต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพเสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจากเจตจำนงที่สอดคล้องกันนี้ นำไปสู่การขยายสมาชิกภาพ โดยบรูไน ดารุส ซาลาม ได้เข้าเป็นสมาชิกในลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2527 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2538 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสหภาพพม่าเข้าเป็นสมาชิกพร้อมกัน เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 และราชอาณาจักรกัมพูชา เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 10 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542 ทำให้ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกรวมทั้งหมด 10 ประเทศ

ปฏิญญากรุงเทพฯ ได้ระบุวัตถุประสงค์สำคัญ 7 ประการ ของการจัดตั้งอาเซียน ได้แก่

1. ส่งเสริมความร่วมมือ และความช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการบริหาร
2. ส่งเสริมสันติภาพ และความมั่นคงส่วนภูมิภาค
3. เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ พัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค
4. ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตที่ดี
5. ให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัย และส่งเสริม การศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
6. เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตร และอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการ ปรับปรุงการขนส่ง และการคมนาคม
7. เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอกองค์การ ความร่วมมือแห่ง ภูมิภาคอื่น ๆ และองค์การระหว่างประเทศ

1.2 นโยบายการดำเนินงานของอาเซียน

นโยบายเป็นผลจากการประชุมหารือในระดับหัวหน้ารัฐบาล ระดับรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน ทั้งนี้การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) หรือการประชุมของผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นการประชุมระดับสูงสุด เพื่อกำหนดแนวนโยบายในภาพรวม และเป็นโอกาสที่ประเทศสมาชิกได้ร่วมกันประกาศเป้าหมาย และแผนงานของอาเซียน ในระยะยาว ซึ่งจะปรากฏเป็นเอกสารในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) แถลงการณ์ร่วม (Joint Declaration) ปฏิญญา (Declaration) ความตกลง (Agreement) หรืออนุสัญญา (Convention) ส่วนการประชุมในระดับรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่อาวุโสจะเป็นการประชุม เพื่อพิจารณาทั้งนโยบายในภาพรวม และนโยบายเฉพาะด้าน

อาเซียนได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 หรือ ค.ศ. 2020 โดยสนับสนุนการรวมตัว และความร่วมมืออย่างรอบด้าน ในด้านการเมือง ให้จัดตั้ง “ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน” หรือ ASEAN Political-Security Community (APSC) ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” หรือ ASEAN Economic Community (AEC) และด้านสังคมและวัฒนธรรมให้จัดตั้ง “ประชาคมสังคม และวัฒนธรรม อาเซียน” หรือ ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปี คือภายในปี 2558 หรือ ค.ศ. 2015 โดยได้เล็งเห็นว่าสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถจับบทบาทนำในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาค และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

1.3. สัญลักษณ์ของอาเซียน

สัญลักษณ์มีลักษณะเป็นรวงข้าวสีเหลือง 10 มัด หมายถึง การที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศรวมกัน เพื่อมิตรภาพ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันอยู่ในพื้นที่วงกลมสีแดง สีขาว และน้ำเงิน ซึ่งแสดงถึงความเป็นเอกภาพ มีตัวอักษรคำว่า “Asean” สีน้ำเงิน อยู่ใต้ภาพรวงข้าวอันแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อความมั่นคงสันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียน สีทั้งหมดที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นสีสำคัญที่ปรากฏในธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

สีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง

สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและความก้าวหน้า

สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์

สี่เหลี่ยม หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

1.4 กฏบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนาม ในกฏบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียน ที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ โดยวัตถุประสงค์ของกฏบัตรคือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น

นอกจากนี้ กฏบัตรอาเซียนจะเป็นสถานะนิติบุคคลแก่ อาเซียนในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) จุดเด่นประการหนึ่งของกฏบัตรอาเซียน คือ การที่ข้อบทต่าง ๆ ถูกกำหนดขึ้น เพื่อให้อาเซียนเป็นองค์กรที่ประชาชนเข้าถึง และเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศสมาชิกมากยิ่งขึ้น กฏบัตรอาเซียนประกอบด้วยบทบัญญัติ 13 บท รวม 55 ข้อย่อย อาจสรุปบทบัญญัติที่สำคัญของกฏบัตรอาเซียนได้ ดังนี้

1.4.1 เป้าหมายและหลักการ (Purposes and Principles) ระบุเป้าหมายของอาเซียน และหลักการดำเนินความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐสมาชิกได้แก่ เป้าหมายการส่งเสริมสันติภาพเสถียรภาพ ความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาค ความกินดีอยู่ดีของประชาชนความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมืองสังคม และวัฒนธรรม การลดช่องว่างของการพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตย การเคารพสิทธิมนุษยชน การพัฒนาอย่างยั่งยืน สิ่งแวดล้อม การศึกษา ยาเสพติด การสร้างอัตลักษณ์ อาเซียนเป็นส่วนส่วนหลักการ ได้แก่ เรื่องอำนาจอธิปไตย การไม่แทรกแซงกิจการภายในหลักนิติธรรม และธรรมาภิบาล และการเคารพความแตกต่าง เป็นต้น

1.4.2 สถานะบุคคล (Legal Personality) ให้อาเซียนมีสถานะบุคคล

1.4.3 สมาชิกภาพ (Membership) กำหนดกฎเกณฑ์ และกระบวนการในการรับสมาชิกใหม่ เช่น ต้องเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้รับการรับรองจากประเทศสมาชิกอาเซียน และต้องยินยอมผูกพันตามกฏบัตร และสามารถปฏิบัติตาม กรณีของรัฐสมาชิกรวมทั้งกำหนด สิทธิ และหน้าที่ของรัฐสมาชิกไว้กว้าง ๆ คือ รัฐสมาชิกจะมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฏบัตร และความตกลงต่าง ๆ ของอาเซียน รวมถึงหน้าที่ในการออกกฎหมายภายในเพื่อรองรับพันธกรณีด้วย

1.4.4 องค์กรของอาเซียน (Organs) ประกอบด้วย 1) ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นองค์กรสูงสุดในการกำหนดนโยบาย และมีการประชุมปีละ 2 ครั้ง

2) คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Council) ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำหน้าที่เตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานระหว่าง 3 เสาหลัก เพื่อความเป็นบูรณาการในการดำเนินงานของอาเซียนและแต่งตั้งรองเลขาธิการอาเซียน 3) คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Council) สำหรับสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยผู้แทนที่แต่ละประเทศสมาชิกแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และติดตามการดำเนินงานตามแนวนโยบายของผู้นำทั้งในเรื่องที่อยู่ภายใต้เสาหลักของตน และเรื่องที่เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลายเสาหลัก และเสนอรายงาน และข้อเสนอแนะในเรื่องที่อยู่ภายใต้การดูแลของตนต่อผู้นำ 4) องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies) จัดตั้งโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน 5) สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของเลขาธิการอาเซียน (Secretary General of ASEAN) 6) คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives (CPR) to ASEAN) ที่กรุงจาการ์ตาโดยประเทศสมาชิกจะแต่งตั้งผู้แทนระดับเอกอัครราชทูต เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา 7) สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ(ASEAN National Secretariat) จัดตั้งโดยประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ 8) องค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน (ASEAN human rights body - AHRB) มีหน้าที่ส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค 9) มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) มีหน้าที่สนับสนุนเลขาธิการอาเซียน และประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ของอาเซียน

1.4.5 องค์กรที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน (Entities Associated with ASEAN)

ให้อาเซียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ที่สนับสนุนหลักการ และวัตถุประสงค์ของอาเซียนตามรายชื่อในภาคผนวกของกฎบัตรได้ โดยภาคผนวกจะแบ่งประเภทองค์กรดังกล่าวเป็น 5 ประเภท ได้แก่ องค์กรรัฐสภา คือ สมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly- AIPA) องค์กรภาคธุรกิจ องค์กรภาคประชาสังคมที่ได้รับการรับรองโดยอาเซียนกลุ่ม think tank และองค์กรด้านการศึกษา และองค์กรอื่น ๆ โดยให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนในการปรับปรุง ภาคผนวกตามข้อเสนอแนะของคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน

1.4.6 เอกสิทธิ์ และความคุ้มกันทางการทูต (Immunities and Privileges) ระบุ

หลักการกว้าง ๆ ในการให้เอกสิทธิ์ และความคุ้มกันทางการทูตแก่ สำนักเลขาธิการอาเซียน และองค์กรอื่น ๆ ของอาเซียน เลขาธิการอาเซียนและเจ้าหน้าที่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน และผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิก ณ กรุงจาการ์ตา และผู้แทนของรัฐสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมของอาเซียน เช่น เดินทางไปประชุม เป็นต้น โดยรายละเอียดให้เป็นไปตามข้อตกลงแยกต่างหากจากกฎบัตร

1.4.7 กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making) หลักทั่วไปคือ ฉันทามติ (Consensus) แต่มีข้อยกเว้นได้แก่ 1) กรณีที่ไม่มีแนวทางมติอาจส่งเรื่องให้ผู้นำตกลงกันว่าจะใช้วิธีการใดตัดสิน 2) กรณีที่มีข้อตกลงอื่น ๆ ของอาเซียนอนุญาตให้ใช้วิธีการอื่นตัดสินใจได้ เช่น ปัจจุบันมีสนธิสัญญาว่า ด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ให้ใช้คะแนนเสียง 2 ใน 3 ได้ และ 3) กรณีที่มีการละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง ผู้นำมีอำนาจตัดสินใจด้วยวิธีการใด ๆ ตามที่จะตกลงกัน เพื่อกำหนดมาตรการลงโทษ นอกจากนี้ ยังมีความยืดหยุ่นในการผูกพันตาม ข้อตกลงต่าง ๆ โดยใช้สูตรอาเซียน (ASEAN minus X) สำหรับความตกลงทางเศรษฐกิจซึ่ง หมายความว่าหากประเทศสมาชิกทุกประเทศมีฉันทามติเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ แล้วประเทศที่ยังไม่พร้อมก็อาจเลือกที่จะยังไม่เข้าร่วมได้

1.4.8 การระงับข้อพิพาท (Settlement of Disputes) 1) กำหนดในหลักการให้มีกลไกระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement Mechanism- DSM) สำหรับทุกเสาหลัก 2) ใช้การปรึกษาหารือ และการเจรจาในการระงับข้อพิพาทเป็นอันดับแรก 3) ให้คู่พิพาทสามารถเลือกใช้กระบวนการไกล่เกลี่ย โดยอาจขอให้ประธานอาเซียน หรือเลขาธิการอาเซียนเป็นผู้ไกล่เกลี่ยได้ 4) หากความตกลงเฉพาะกำหนด DSM ไว้แล้วก็ให้ใช้ DSM นั้น 5) หากข้อขัดแย้งไม่เกี่ยวข้องกับความตกลงของอาเซียนฉบับใด ให้ใช้กลไกคณะรัฐมนตรีที่จัดตั้งโดยสนธิสัญญาไมตรี และความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 6) หากไม่อาจหาข้อยุติในข้อขัดแย้งได้ อาจยกเรื่องให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนตัดสิน 7) ให้เลขาธิการอาเซียนติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามคำแนะนำ / คำตัดสินจาก DSM ของประเทศสมาชิก และจัดทำรายงานเสนอผู้นำ 8) กำหนดให้นำเรื่องการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ / คำตัดสินจาก DSM ให้ผู้นำพิจารณาและ 9) กฎบัตรไม่ตัดสิทธิของประเทศสมาชิกที่จะใช้รูปแบบการระงับข้อพิพาทตามกฎหมาย สหประชาชาติ หรือกฎหมายระหว่างประเทศอื่น

1.4.9 งบประมาณ และการเงิน (Budget and Finance) ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการงบประมาณที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล และสามารถตรวจสอบได้ และกำหนดเรื่องงบการบริหารงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งรัฐสมาชิกจะจ่ายเงินสนับสนุนเท่า ๆ กันตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสามารถรับเงินสนับสนุนจากประเทศคู่เจรจาได้ แต่จะต้องไม่มีเงื่อนไขพิเศษ ทั้งนี้ กฎบัตรมีได้ระบุเรื่องกองทุนพิเศษต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการของอาเซียน อาทิการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือการลดช่องว่างการพัฒนา ฯลฯ เพราะเป็นเรื่องที่จะต้องมีการศึกษา และกำหนดวิธีระดมทุนที่เหมาะสมต่อไป

1.4.10 การบริหารงาน และกระบวนการ (Administration and Procedure)

1) กำหนดให้ประธานของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน คณะมนตรีประสานงานอาเซียน คณะมนตรีประชาคมอาเซียน และคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ตลอดจนองค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียน

เฉพาะสาขา และองค์กรเจ้าหน้าที่อาวุโสตามที่เหมาะสม มาจากประเทศเดียวกัน (Single Chairmanship) เพื่อส่งเสริมให้การทำงานเป็นเอกภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 2) การเพิ่มบทบาทประธานในการ (ก) เป็นผู้ส่งเสริมผลประโยชน์ของอาเซียน และเป็นผู้ผลักดันการสร้างประชาคมอาเซียน (ข) เป็นผู้ส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในแง่การนำนโยบายของอาเซียนเข้าไปผนวกไว้ในนโยบายระดับชาติของรัฐสมาชิก และการส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอกภูมิภาค และ (ค) ทำให้อาเซียนสามารถจัดการวิกฤตการณ์ และสถานการณ์เร่งด่วนที่มีผลกระทบต่ออาเซียนได้อย่างทันทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ

1.4.11 อัตลักษณ์ และสัญลักษณ์ของอาเซียน (Identity and Symbols)

กำหนดให้อาเซียน มีหน้าที่ในการส่งเสริม 1) อัตลักษณ์ ซึ่งหมายถึง การสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของอาเซียนในหมู่ประชาชน และ 2) สัญลักษณ์ ได้แก่ คำขวัญ (วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว) ธง และดวงตราอาเซียน วันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคม ของทุกปี) และเพลงอาเซียน

1.4.12 ความสัมพันธ์กับภายนอก (External Relations) มีหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1) ทำให้อาเซียนเป็นผู้ผลักดันหลักในการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคที่อาเซียนริเริ่มขึ้น และเน้นการเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในโครงสร้างความสัมพันธ์ระดับภูมิภาค 2) ให้ประเทศสมาชิกพยายามหาทำที่ร่วมในเวทีระหว่างประเทศต่าง ๆ 3) กำหนดให้ประเทศผู้ประสานงาน (Country Coordinator) มีหน้าที่ประสานงานความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา หรือองค์กรระหว่างประเทศอื่น โดยมีคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่ 3 หรือองค์กรระหว่างประเทศ (ASEAN Committees in Third Countries and International Organizations) เป็นผู้สนับสนุนการทำงาน โดยเฉพาะการส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศที่คณะกรรมการนั้น ตั้งอยู่
- 4) ให้รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในฐานะองค์กรความร่วมมือเฉพาะสาขาเป็นผู้ดูแลความสอดคล้อง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการดำเนินความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียน
- 5) ให้อำนาจคณะมนตรีประสานงานอาเซียนแต่เพียงองค์กรเดียวในการกำหนดสถานะความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับประเทศหรือองค์กรภายนอก โดยที่ประชุมรัฐมนตรีอื่น ๆ สามารถเชิญประเทศหรือองค์กรภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นครั้งคราว และ 6) ให้การรับรองเอกอัครราชทูตที่ประเทศอื่นแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนประจำอาเซียน

1.4.13 บทบัญญัติทั่วไป และบทบัญญัติสุดท้าย (General and Final Provisions)

กำหนดเรื่องพันธกรณีของประเทศสมาชิกในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กฎบัตร และความตกลงต่าง ๆ ของอาเซียน การมีผลใช้บังคับของกฎบัตรเมื่อทุกประเทศให้สัตยาบันการภาคยานุวัติของประเทศสมาชิกใหม่ ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่าจะเปิดให้เฉพาะประเทศติมอร์ เลสเต

เท่านั้น การแก้ไขกฎบัตร การทบทวนกฎบัตร 5 ปี หลังจากกฎบัตรมีผลใช้บังคับหรือตามที่ผู้นำกำหนด การตีความกฎบัตรซึ่ง HLTF จะต้องหารือเรื่องกลไกที่เหมาะสมต่อไป การกำหนดให้ความตกลงอาเซียนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีผลใช้บังคับต่อไป และให้กฎบัตรมีผลเหนือกว่าความตกลงในกรณีที่มีความขัดแย้งกันกรณีสิทธิในทรัพย์สินของอาเซียน กฎบัตรอาเซียนมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 กล่าวคือ หลังจากที่ประเทศสมาชิกครบทั้ง 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎบัตร และการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2552 ที่จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทยเป็นการประชุมระดับผู้นำอาเซียนครั้งแรกหลังจากกฎบัตรมีผลบังคับใช้

1.5 กลไกการบริหารของอาเซียน (Organs)

กลไกการบริหารของอาเซียน (Organs) มีดังนี้คือ

1.5.1 ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) เป็นองค์กรสูงสุดในการกำหนดนโยบาย และมีการประชุมปีละ 2 ครั้ง มีหน้าที่ 1) ให้แนวนโยบายและตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ 2) สั่งการให้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีเป็นการเฉพาะกิจ เพื่อพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเสาหลักต่าง ๆ มากกว่าหนึ่งเสา 3) ดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่กระทบต่ออาเซียน 4) ตัดสินข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิก กรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติในข้อขัดแย้งได้ หรือมีการไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินของกลไกระงับข้อพิพาท 5) ตั้งหรือยุบองค์กรอาเซียน 6) แต่งตั้งเลขาธิการอาเซียน

1.5.2 คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Council)

ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำหน้าที่เตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน ประสานงานระหว่างสามเสาหลัก เพื่อความเป็นบูรณาการในการดำเนินงานของอาเซียน และแต่งตั้งรองเลขาธิการอาเซียน

1.5.3 คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Council) สำหรับสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยผู้แทนที่แต่ละประเทศสมาชิกแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และติดตามการดำเนินงานตามแนวนโยบายของผู้นำทั้งในเรื่องที่อยู่ภายใต้เสาหลักของตน และเรื่องที่เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลายเสาหลัก และเสนอรายงาน และข้อเสนอแนะในเรื่องที่อยู่ภายใต้การดูแลของตนต่อผู้นำ

1.5.4 องค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies) จัดตั้งโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียนมีหน้าที่หลัก คือ 1) ดำเนินการตามอาณัติที่มีอยู่แล้ว 2) นำความตกลงและมติของผู้นำไปปฏิบัติ 3) เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน 4) เสนอรายงาน และข้อเสนอแนะต่อคณะมนตรีประชาคมอาเซียนที่เหมาะสม และ 5) สามารถมีเจ้าหน้าที่อาวุโส หรือองค์กรย่อย เพื่อสนับสนุนการทำงานได้

1.5.5 สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของเลขาธิการอาเซียน (Secretary General of ASEAN) ซึ่งมีบทบาทมากขึ้น โดยนอกจากจะเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารของอาเซียนแล้ว เลขาธิการอาเซียนจะมีบทบาทในการติดตามการปฏิบัติตามคำตัดสินของกลไกระงับข้อพิพาท และรายงานตรงต่อผู้นำ และสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของอาเซียนกับภาคประชาสังคม ทั้งนี้ ให้มีรองเลขาธิการอาเซียน (Deputy Secretary General) 4 คนโดย 2 คนจะมาจากการหมุนเวียนตามลำดับตัวอักษร ประเทศ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปีและอีก 2 คน มาจากการคัดเลือกตามความสามารถ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี และอาจได้รับการต่ออายุได้อีก 1 วาระ

1.5.6 คณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives (CPR) to ASEAN) ที่กรุงจาการ์ตา โดยประเทศสมาชิกจะแต่งตั้งผู้แทนระดับเอกอัครราชทูต เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียน ที่กรุงจาการ์ตา ซึ่งเป็นคนละคนกับเอกอัครราชทูตประจำกรุงจาการ์ตา ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการอาเซียน โดยคณะผู้แทนถาวรประจำอาเซียนจะมีบทบาทสำคัญสองด้าน ได้แก่ การเป็นผู้แทนของประเทศสมาชิก และการเป็นผู้แทนของอาเซียน ซึ่งจะเป็นเรื่องการสนับสนุน คณะมนตรีประชาคมอาเซียน และองค์กรความร่วมมือเฉพาะด้านต่าง ๆ การประสานงานกับสำนักเลขาธิการอาเซียนเลขาธิการอาเซียน และสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติของแต่ละประเทศสมาชิก และการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา

1.5.7 สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariat) จัดตั้งโดยประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ เพื่อเป็นจุดประสานงานในการประสานงาน และสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัอาเซียนภายในประเทศ รวมทั้งการเตรียมการประชุมต่าง ๆ ของอาเซียนตลอดจนเป็นศูนย์กลางเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนด้วย

1.5.8 องค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียน (ASEAN Human Rights Body- AHRB) มีหน้าที่ส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค โดยจะมีการตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญขึ้นมา ยกร่างเอกสาร กำหนดขอบเขต อำนาจ หน้าที่ (Term Reference) ขององค์กรดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศได้ให้แนวทางว่า อำนาจหน้าที่ขององค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียนไม่ควรจำกัดแค่การให้คำปรึกษา แต่ควรรวมถึงการติดตาม และประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ในภูมิภาคการส่งเสริมการศึกษา และการตื่นตัวของหน่วยงานภาครัฐและประชาชนด้วย

1.5.9 มูลนิธิอาเซียน (ASEAN Foundation) มีหน้าที่สนับสนุนเลขาธิการอาเซียนและประสานงานกับองค์กรอื่น ๆ ของอาเซียนในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชน และความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ของอาเซียน

1.6 การศึกษา : กลไกขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน

ความสำคัญของการศึกษาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนปรากฏรูปธรรมอย่างชัดเจนในปฏิญญาว่าด้วยแผนงาน สำหรับประชาคมอาเซียนที่ได้เน้นย้ำ ความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็น กลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์ อาเซียน 2015 โดยกำหนดให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์สู่ภายนอกมีสันติสุข และมีการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในการเป็นหุ้นส่วนในสิ่งแวดล้อมของประชากรปีไทย และอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนการพัฒนาที่มีพลวัต และการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด และในสังคมที่เอื้ออาทรที่ระลึกถึงสายสัมพันธ์แน่นแฟ้น ทางประวัติศาสตร์ตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน และเชื่อมโยงในอัตลักษณ์ของภูมิภาคนอกจากนี้วิสัยทัศน์อาเซียน 2015 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาทิ การศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตการฝึกอบรมนวัตกรรมการส่งเสริมการป้องกันคุณภาพการทำงาน และการประกอบกรรวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัยการพัฒนาวិทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีภายใต้ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านวิชาการ และการพัฒนาซึ่งจะช่วยสนับสนุนกระบวนการรวมตัวของอาเซียน

การเสริมสร้างขีดความสามารถ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ดังนั้นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียนจึงได้ทวีบทบาทมากขึ้นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในอาเซียนให้มีความเจริญก้าวหน้า และแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องในหลากหลายด้านที่ส่งผลให้โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ อันเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ กลไกความร่วมมือด้านการศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมือง และสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน (ชนิษฐา ห้านิรัติศัย และคณะ. 2552 : 4-6) ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือเฉพาะด้านของอาเซียน

โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ทศวรรษแรกของการก่อตั้งอาเซียน เมื่อมีการจัดการประชุมด้านการศึกษา ASEAN Permanent Committee on Socio - Cultural Activities ครั้งแรกในช่วงเดือนตุลาคม 2518 อย่างไรก็ตามความร่วมมือดังกล่าวมีพัฒนาการเป็นลำดับอย่างช้า ๆ ทั้งในเชิงกลไกการบริหารจัดการ และในเชิงสาระความร่วมมือโดยในเชิงกลไกการบริหารจัดการนั้น มีความพยายามในการผลักดันให้ความร่วมมือด้านการศึกษาของอาเซียนมีลักษณะทางการและมีผลในเชิงนโยบายและในเชิงปฏิบัติมากขึ้น ต่อมาเมื่ออาเซียนมีการปรับตัวในเชิงโครงสร้างเพื่อให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของอาเซียนเข้มแข็งขึ้นมีการจัดตั้ง ASEAN Committee on Education (ASCOE) เป็นกลไกการบริหารความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 ต่อมาในปี 2549 ได้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งแรก คู่ขนานกับการประชุมสภาซีเมค ระหว่างวันที่ 21-23 มีนาคม 2549 ที่ประเทศสิงคโปร์และมีการจัดอย่างต่อเนื่องทุกปีการจัดการศึกษาในอาเซียนเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียน และเศรษฐกิจโลก

นอกจากนี้การอุดมศึกษาในอาเซียนได้กลายเป็นภาคธุรกิจขนาดใหญ่ และไร้พรมแดนเพื่อตอบสนองการเปิดเสรีการศึกษา ทั้งในกรอบอาเซียน และการค้าโลกเป็นผลให้เกิดกระแสการแข่งขันในการให้บริการด้านการศึกษา การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถาบันการอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นนานาชาติ และ World Class University ตามระบบ และรูปแบบการจัดการศึกษาของยุโรป และอเมริกาทั้งในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักภาษาหนึ่งในการเรียนการสอน เช่น ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย และในประเทศที่ใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นหลัก เช่น ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลง และความต้องการของตลาดแรงงานในระดับชาติ และภูมิภาค แนวทางดังกล่าวก่อให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน และประชาคมยุโรปในลักษณะข้อตกลงที่ทำร่วมกันในระดับสถาบันต่อสถาบันทั้งในส่วนของมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยของภาคเอกชนในด้านการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาสถาบัน และสถาบันการศึกษาร่วมกัน ในขณะเดียวกันการจัดตั้งเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนได้ช่วยส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาคณาจารย์นักวิชาการ และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษารวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทั้งระหว่างประเทศสมาชิกด้วยตนเอง และความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา ในอาเซียนบางประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ญี่ปุ่น เกาหลี จีน อินเดีย รัสเซีย และสหภาพยุโรป

อาเซียนได้ตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาแนวคิดกิจกรรม และการจัดการศึกษาร่วมกันในภูมิภาคบนรากฐานภูมิปัญญาระดับชาติ และภูมิภาค เพื่อป้องกันสภาพไม่สมดุลจากการไหลบ่าเพียงด้านเดียวของกระแสโลกาภิวัตน์ จากตะวันตกปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาที่ผู้นำให้การรับรองในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ซึ่งเน้นการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสา หลักสะท้อนการจัดการศึกษาแบบเชื่อมโยงการหลอมรวมความหลากหลายบนพื้นฐานของเอกลักษณ์ และความแตกต่างการพัฒนา และประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนวิชาการระหว่างชาติในภูมิภาคบนพื้นฐานของประโยชน์ร่วมกันทั้งในกรอบซีมีโออาเซียนและยูเนสโก

นอกจากนี้ความร่วมมือในการเปิดเสรีด้านการศึกษายังเป็นมาตรการรองรับสำคัญต่อเป้าหมายการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนซึ่งครอบคลุมการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกันด้านการศึกษาความสามารถประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ ควบคู่กับการเปิด

เสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานซึ่งกำหนดให้มีการยกเว้นข้อกำหนดเกี่ยวกับการขอวีซ่าสำหรับคนชาติอาเซียนสำหรับ Short Term Visits การอำนวยความสะดวกการออกวีซ่าและใบอนุญาตทำงานสำหรับแรงงานมีฝีมือและผู้เชี่ยวชาญสัญชาติอาเซียนอีกด้วย (ไพศาล วิชาสากรณ์ และคณะ. 2552 : 8)

1.7 ความร่วมมือทางการศึกษาของอาเซียน

ความร่วมมือทางการศึกษาของอาเซียนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554 : 60 - 68) ได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านการศึกษาของอาเซียนคือ ASEAN University Network(AUN) หรือเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนเป็นความร่วมมือเฉพาะในระดับอุดมศึกษาในกรอบของอาเซียนเท่านั้น เนื่องจากการศึกษาระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษยังคงเป็นปัญหาสำคัญ สำหรับบางประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทย ลาว และกัมพูชา ที่ยังไม่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น

เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network (AUN) ได้มีกิจกรรมภายใต้กรอบอุดมศึกษาหลังจากการจัดตั้ง AUN ส่งผลให้การประชุมเสาประชาคมสังคม และวัฒนธรรมทุกครั้งนับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1997 เป็นต้นมา ต้องมีการส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเพื่อรายงานในเรื่องกิจกรรมความร่วมมือ ในช่วงการก่อตั้งเครือข่ายนั้น ประเทศไทยดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการ AUN โดยตั้งที่ทำการในประเทศไทย และได้มีการตื่นตัวในการกำหนดนโยบายเพื่อให้ประเทศไทยเป็น “ศูนย์กลางทางการศึกษา (Education Hub)” ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการในสมัย นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ ทำให้มีการเสนองบประมาณไทยเข้มแข็ง (SP2) ส่งผลให้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาได้รับงบประมาณในการดำเนินงาน ยกเว้นระดับอุดมศึกษา แต่อย่างไรก็ตามประเทศ และอาเซียน ยังคงได้รับงบประมาณจากองค์กรระดับภูมิภาค (Regional Center) หลายแห่ง ได้แก่ SEMEAO, SEMEAO RIHED, SEMEAO SPAFA และ AUN ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนศูนย์กลางทางการศึกษาทั้งสิ้น การบริหารจัดการเครือข่ายมหาวิทยาลัย เครือข่ายจัดการด้วยรูปแบบการเป็นคณะกรรมการ แต่งตั้งโดยรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ให้เข้าเป็นผู้แทนทำหน้าที่ มีการประชุมคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายต้องเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในอาเซียนเท่านั้น กฎระเบียบมีความเคร่งครัด และมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมประกอบด้วย University Brunei Darussalam, Burapha University, Chulalongkorn University, De La Salle University, The Gadjah Mada University, Universities Indonesia, University Malaya, University Saint Malaysia, University of Philippines, University of Yangon, Vietnam National University, Royal University of Law and Economic ,Institute Teknologi Bandung,

Yangon Institute of Economic, Nan yang Technological University, National University of Laos, National University of Singapore, Royal University of Phnom Penh, University Kabangsaan Malaysia, Atone de Manila University, Manifold University, Airing University, University Putra Malaysia, Singapore Management University และ Chiang Mai University และนอกจากนี้ยังได้มีการพิจารณาเพิ่ม รายชื่อมหาวิทยาลัยที่มีความเหมาะสม เพื่อร่วมเป็นสมาชิกในแต่ละปีด้วย ในส่วนความร่วมมือด้านการศึกษาก็ให้ความสำคัญเรื่อง ASEAN Study Program ในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก การพยายามสร้างหลักสูตรอาเซียนศึกษา เพื่อให้คนในอาเซียนได้รู้จักอาเซียนมากขึ้นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ (Education Forum) เพื่อสร้างภาวะผู้นำให้เด็กอยู่ร่วมกัน เพื่อเป็นการวางแผนกำลังคน สร้างคนในอนาคต การจัดโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนการแลกเปลี่ยนอาจารย์ การทำงานวิจัยร่วมกัน การแลกเปลี่ยน และแบ่งปันเครือข่ายข้อมูล (Information Networking) การประกันคุณภาพ (QA) การเปรียบเทียบกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสิงคโปร์ ถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ติดอันดับหนึ่งในสิบของโลก การจัดโปรแกรมคุณภาพ เพื่อลดช่องว่างทางการศึกษาสร้างเครือข่ายสาระสนเทศและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการไปหลายครั้ง

การเตรียมความพร้อมและแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

คำว่า “ASEAN” เป็นคำย่อมาจาก “Association of Southeast Asian Nations” แปลเป็นภาษาไทยอย่างเป็นทางการ โดยกระทรวงการต่างประเทศของไทยว่า “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” ที่มาของชื่อ “ASEAN” ปรากฏในคำประกาศปฏิญญาอาเซียนที่กรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ว่า “รัฐมนตรีแห่งสหภาพพหุชาติ ด้านการเมือง/รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย รองนายกรัฐมนตรีแห่งมาเลเซีย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศราชอาณาจักรไทย ประกาศ ณ ที่นี้ให้ก่อตั้งสมาคมเพื่อความร่วมมือแห่งภูมิภาคสำหรับประเทศแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยให้ใช้ชื่อว่า Association of Southeast Asian Nations (ASEAN)” และคำว่า “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) เป็นการสร้างสังคมภูมิภาคให้พลเมืองของทั้งสิบรัฐสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันฉันญาติมิตรในครอบครัวเดียวกัน หรือเป็นเพื่อนร่วมชุมชนคนหมู่บ้านเดียวกันอาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน ระหว่างประเทศในภูมิภาคอาร์งไว ซึ่งสันติภาพเสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมืองสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า ทางด้าน เศรษฐกิจการพัฒนาทางสังคม และวัฒนธรรมการกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และ ผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ เนการา บรูไน ดารุส ซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพ เมียนมาร์ และราชอาณาจักรกัมพูชา อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่าง รวดเร็ว และเป็นตัวอย่างของการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่มีพลังต่อรองในเวทีการเมือง และ เศรษฐกิจระหว่างประเทศความก้าวหน้าของอาเซียนมีปัจจัยจากความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ระหว่างรัฐสมาชิกอันก่อให้เกิดบรรยากาศที่สร้างสรรค์ และเอื้อต่อความร่วมมือระหว่างกันทำให้ สถานการณ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เปลี่ยนผ่านจากสภาวะแห่งความตึงเครียด และการ เผชิญหน้าในยุคสงครามเย็นมาสู่ความมีเสถียรภาพความมั่นคง และความร่วมมืออย่างใกล้ชิดใน ปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN โดยคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อม และศักยภาพในการจัดการ เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นศูนย์การเรียนรู้อาเซียนจำนวน 68 โรงเรียนเป็นโรงเรียน 3 รูปแบบ คือ 1) โรงเรียน Sister School จำนวน 30 โรงเรียน 2) โรงเรียน Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน 3) ASEAN Focus School จำนวน 14 โรงเรียน ทั้งนี้มีโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายมากกว่า 500 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ขณะนี้กำลังดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน และจัดกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนผลการดำเนินงาน ที่ผ่านมารองเรียนได้จัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่ออุปกรณ์ รูปภาพ วีดิทัศน์ นิทรรศการการจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการติดต่อสื่อสารกับโรงเรียน ในประเทศสมาชิก ประชาคมอาเซียนทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Communication Technology : ICT) ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาเป็นการออกแบบ และจัดประสบการณ์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนใน โรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียน และโรงเรียนเครือข่ายได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นไปตามแนวทางการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง และมีกิจกรรมค่ายสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้าง ความตระหนักเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ และเสริมสร้างความเป็น พลเมืองอาเซียนให้ผู้เรียนจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนอันจะเป็นพลังการ ขับเคลื่อน การพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ในทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาเล็งเห็น

ความสำคัญ และความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างศักยภาพให้แก่สถานศึกษา และเขตพื้นที่ การศึกษาเกี่ยวกับความเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคม อาเซียนจึงได้จัดทำเอกสารแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เป็นการเตรียม ความพร้อมของเด็กไทย เพื่อการอยู่ร่วมกับประชาชนของประเทศต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียนในปี 2558 (มาลี โตสกุล. 2553)

การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเด็กไทย ให้มีศักยภาพ และคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข หน่วยงาน ด้านการศึกษาทุกระดับตลอดจนทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมมือกัน

1. แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.1. แนวทางการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนกำกับ ติดตามประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุเป้าหมายดังนี้

1.1.1 กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์โครงการ และกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียน

1.1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงานดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์

1.1.3 ประชุม/อบรม/ชี้แจง/สร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนแก่ ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ ครู และผู้เกี่ยวข้อง

1.1.4 สนับสนุน และจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาในการดำเนินงาน

1.1.5 พัฒนาสื่อสำหรับสถานศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้

1.1.6 เสริมสร้างความตระหนักความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคม อาเซียน

1.1.7 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประกวดการแข่งขัน การจัดกิจกรรม การแลกเปลี่ยนนักเรียน เป็นต้น

1.1.8 ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น สมาคม/ชมรมครูอาเซียน

1.1.9 กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษา

1.1.10 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

1.2 แนวทางการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาการบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ประชาชนอาเซียน ให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์สถานศึกษาควรมีแนวทางการบริหารจัดการดังนี้

1.2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 ประชุมคณะกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการดำเนินงานตลอดแนวพร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม และปฏิทินการดำเนินงาน

1.2.3 ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น

1.2.4 วางแผนพัฒนาครูผู้บริหารบุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

1.2.5 จัดตั้งเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่ที่มีผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนฝ่ายความมั่นคง ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

1.2.6 กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ประชาชนอาเซียนเป็นประจำทุกปีการศึกษาในช่วงวันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี) หรือช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวดแข่งขันอันแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาชนอาเซียน

1.2.7 ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดตั้งองค์กรดำเนินงานเกี่ยวกับประชาชนอาเซียน เช่น สมาคม/ชมรมครูอาเซียน

1.2.8 กำหนดให้มีการวางแผนการนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างเป็นระบบและรายงานการดำเนินงาน

1.2.9 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบที่หลากหลาย

1.3 แนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษาการบริหารจัดการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ประชาชนอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายสถานศึกษาควรมีแนวทางทางการดำเนินงาน และจัดการดังนี้

1.3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ประชาชนอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน

1.3.2 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการดำเนินงานตลอดแนวพร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม และปฏิทินการดำเนินงาน

- 1.3.3 ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณบุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น
- 1.3.4 วางแผนพัฒนาบุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.3.5 จัดตั้งเครือข่ายในสถานศึกษามีผู้เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
- 1.3.6 กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้อู่สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวดแข่งขันอันแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- 1.3.7 กำหนดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ
- 1.3.8 สนับสนุนให้ครู และบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ
- 1.3.9 มีการสรุป และรายงานผลการดำเนินงานพร้อมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย
- 1.4 แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงานองค์กรเครือข่ายอื่น ๆ
- 1.4.1 จัดทำโครงการผู้นำเยาวชนอาเซียนในเชิงวิชาการสันตนาการวัฒนธรรม และให้ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้
- 1.4.2 บูรณาการขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อเสริมสร้างพลังแก่เยาวชนอาเซียน
- 1.4.3 สร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยการจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนอาเซียน พัฒนาเครือข่ายผู้นำเยาวชนอาเซียนให้มีความแข็งแกร่งระดับภูมิภาคในด้านต่าง ๆ (ประเพณี วัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม) ด้วยการให้องค์กรของรัฐภาคเอกชน และหน่วยงานอื่น เข้ามามีส่วนร่วม
- 1.4.4 ใช้ศิลปวัฒนธรรม และสื่อเทคโนโลยีเป็นสื่อในการพัฒนาวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน
- 1.4.5 ส่งเสริมภาวะผู้นำ เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนควบคู่ไปกับการส่งเสริมมิตรภาพ และความร่วมมือระหว่างกันในภูมิภาค
- 1.4.6 ส่งเสริมให้เยาวชนแบ่งปันความคิด และเป้าหมายร่วมกันด้วยการสร้างเครือข่าย และนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันภายใต้การสนับสนุนขององค์กรภาครัฐและเอกชน

1.4.7 จัดทำโครงการเสียงจากเยาวชนอาเซียนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ข้อเสนอของเยาวชนอาเซียนเป็นรูปธรรม ได้แก่ โครงการอาสาสมัครสอนหนังสือแก่เยาวชนด้อยโอกาส โดยจัดตั้งเครือข่ายยุวทูตด้านการศึกษาในอาเซียน เพื่อสนับสนุนพลังของเยาวชนในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

1.4.8 จัดตั้งชมรมวัฒนธรรมอาเซียนในสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่กิจกรรม และวัฒนธรรมที่หลากหลายของภูมิภาค

1.4.9 มีเว็บไซต์เป็นสื่อกลาง ในการติดต่อสื่อสารระหว่างเยาวชนอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และเครือข่ายของเยาวชนอาเซียนการนิเทศภายในติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน

1.4.10 การดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนจะประสบความสำเร็จ และบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรมนอกจากจะใช้การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ แล้วการนิเทศติดตาม ประเมินผลเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้นทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วนต้องรวมพลังกันให้การส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศติดตาม และประเมินผลให้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยเน้นการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตรผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำปรึกษา และพี่เลี้ยงแก่สถานศึกษา และครูผู้สอน การนิเทศติดตาม และประเมินผลเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายกำหนดกรอบการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - 1.1) ด้านความรู้
 - 1.2) ด้านทักษะ/กระบวนการ
 - 1.3) ด้านเจตคติ
- 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้
 - 2.1) คุณภาพวิชาการ
 - 2.2) คุณภาพครู
- 3) ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.1) ด้านคุณภาพของผู้บริหารและครู
 - 3.2) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน
- 4) ด้านปัจจัยสนับสนุน
 - 4.1) ด้านจัดโครงการกิจกรรมพิเศษเพื่อสนองนโยบาย
 - 4.2) ด้านผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

บัณฑิตย ศรีพุทธางกูร (2554) ได้กล่าวในงานพิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำ School Mapping ระดับจังหวัดปี 2554 เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนว่า กระทรวงศึกษาธิการกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558 กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่โดยตรงที่เกี่ยวข้อง และมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อน และเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และทุกประเทศในชาติสมาชิกอาเซียนมีการเรียนรู้ และเตรียมพร้อมสู่การเข้าเป็นประชาคมอาเซียนเป็นอย่างดีในขณะที่ประเทศไทยมีความตระหนักรู้ในเรื่อง อาเซียนที่ด้อยกว่าประเทศอื่นซึ่งอยู่ในลำดับที่ 8 คิดเป็นร้อยละ 67 จากสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำโครงการเพื่อสร้างความตระหนัก และสร้างความพร้อมให้กับคนไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีความร่วมมือกับกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศในการจัดอบรมครูและนักเรียนทั่วประเทศ และลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมกับกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ในการจัดอบรมและสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

กระทรวงศึกษาธิการต้องริบสร้าง และพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยให้มีความรู้ใน 3 ด้าน คือ

1. ทักษะทางภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้านของอาเซียน ซึ่งครูต้องผลักดันให้เด็กกล้าพูดกล้าแสดงออก โดยต้องเรียนรู้เพื่อให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศครูต้องเป็นผู้นำถ่ายทอดให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้รวมถึงการสร้างเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาของประเทศสมาชิกโดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ระหว่างกัน
3. ทักษะวิชาชีพต้องเร่งพัฒนาความสามารถทางทักษะอาชีพให้แรงงานไทยมีฝีมือสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ โดยเฉพาะการเปิดเสรีตลาดแรงงานในปี 2558 จะมีการเคลื่อนย้ายของแรงงานใน 7 สาขาวิชาชีพ รวมถึงอาชีพการบริการ 32 สาขาในด้านการให้บริการโรงแรมและการอาหาร

กระทรวงศึกษาธิการต้องเร่งสร้างบุคลากร ที่มีศักยภาพมารองรับการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีให้ประเทศไทยสามารถช่วงชิงความเป็นผู้นำในอาเซียน และมีความพร้อมในการรองรับการหลั่งไหลของตลาดทุนจากประเทศเศรษฐกิจต่าง ๆ

“สถานศึกษาต้องมียุทธศาสตร์ในเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ต้องเร่งสร้างความรู้ และทักษะให้นักเรียน โดยสร้างความมั่นใจให้นักเรียนกล้าเรียนรู้ กล้าแสดงออก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ต้องสร้างให้เด็กสื่อสารได้ โดยไม่ต้องอายอีกทั้งต้องใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์นำมาสร้างเครือข่ายในการติดต่อแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน นอกจากนั้นต้องสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นโดยปลูกฝังให้เรียนรู้ เพื่อเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม และที่สำคัญต้องมีความเป็นพลเมืองดี

เป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม” ให้ทันตามกำหนด กรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก (Tree Pillars of ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วย

1. ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community-APSC)

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC)

3. ประชาสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC)

สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 13) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เป็นการนำแนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนที่เอื้อต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง คือ

1. จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาเซียนค่อนข้างเด่นชัด

2. จัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการ โดยอาจใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกนบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หรือนำประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนสอดแทรกในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. อาจกำหนดสาระเกี่ยวกับอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

4. จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในลักษณะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. จัดเป็นกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา

ทั้งนี้โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ปัจจุบันของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ

2. แผนพัฒนาของอาเซียนในกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา

2.1 กรอบความร่วมมือระดับรัฐมนตรีนับแต่ราชอาณาจักรไทย ได้ผลักดันให้มีการจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านการศึกษาระดับรัฐมนตรีของอาเซียนขึ้น เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2548 ที่กรุงเทพมหานคร และในปลายปีเดียวกันที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 11 ที่ประเทศมาเลเซียได้มีมติเห็นชอบให้การประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน (ASEAN

Education Ministers Meeting : ASED) เป็นการประชุมประจำปีของอาเซียนโดยจัดประชุม
 คู่ขนานกับการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(SEAMEO Council
 Conference : AEAMEC) การประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนเป็นเวทีการหารือใน
 ระดับนโยบาย เพื่อให้รัฐมนตรีด้านการศึกษาของประเทศอาเซียน ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และ
 ผลักดันความร่วมมือด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเสริมสร้างขีด
 ความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศรวมทั้งส่งเสริมให้การศึกษา
 มีบทบาทสำคัญในการสร้างประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมอาเซียนต่อไป
 ประเด็นความร่วมมือที่ได้จากการประชุมรัฐมนตรี ด้านการศึกษาของอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ.
 2548-2552 สรุปได้ดังนี้

การประชุมอย่างไม่เป็นทางการของรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน (The
 Meeting of ministers for Education in ASEAN Countries) ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 19
 สิงหาคม พ.ศ. 2548 โดยมีรัฐมนตรีด้านการศึกษาของประเทศเนการาบรูไน ดารุส ซาลาม
 ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย
 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
 เลขาธิการอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการ รัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ
 เจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก 9 ประเทศดังกล่าวเข้าร่วมการประชุมซึ่งการประชุมครั้งนี้ได้มีการ
 ปรึกษาหารือ และอภิปรายบทบาทสำคัญของการศึกษาในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของ
 อาเซียนรวมถึงการสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน ซึ่งที่ประชุมมีความเชื่อมั่นว่าการศึกษา
 เป็นแกนหลักของการพัฒนาทั้งปวง และมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการ
 แข่งขันของอาเซียน

นอกจากนี้ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจใน
 เชิงลึก และการสร้างความตระหนักในความมั่งคั่งทางประวัติศาสตร์ภาษาวัฒนธรรม และค่านิยม
 ร่วมกันในหมู่พลเมืองของอาเซียนรวมถึงประเด็นที่ประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังเผชิญกับสิ่ง
 ทำลายด้านการศึกษาใหม่ ๆ ที่ประชุมได้เห็นพ้องกันที่จะให้ความสำคัญกับความพยายามในการ
 พัฒนาการศึกษาดังกล่าวได้จัดทำคำแถลงร่วมของที่ประชุมอย่างไม่เป็นทางการของรัฐมนตรีด้าน
 การศึกษาของอาเซียน (Statement of the Meeting of Ministers for Education in ASEAN
 Countries) ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างประชาคมอาเซียนที่แข็งแกร่ง โดยใช้การศึกษาเป็น
 เครื่องมือใน 5 ประเด็น คือ (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ. 2553 : 25-30)

1. การปลูกฝังความเป็นอาเซียนในหมู่พลเมืองอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่ม
 เยาวชนควบคู่กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และส่งเสริม
 ความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และศาสนาเพื่อสร้างสันติสุข และเสถียรภาพใน

อาเซียนรวมถึงการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการก้าวเข้าสู่สังคมความรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All : EFA) ซึ่งจะช่วยลดช่องว่างระดับของการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

2. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยดำเนินมาตรการในการส่งเสริมความเข้าใจอันดี ระหว่างหมู่ประชาชนในอาเซียนการกำหนดช่องทางธุรกิจใหม่ ๆ ของอาเซียน (ASEAN is niche) ควบคู่กับการสร้างภาพลักษณ์ ด้านการศึกษาของอาเซียนการดำรงอัตลักษณ์ของอาเซียน ในขณะเดียวกันก็ต้องเตรียมประชาชนอาเซียนให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการส่งเสริมเรื่องของอาเซียนศึกษา โดยเฉพาะการจัดทำดัชนีข้อมูลเอกสาร (Source Books) และเว็บไซต์เกี่ยวกับอาเซียนรวมถึงการสร้างความเข้มแข็งของศูนย์อาเซียนศึกษาด้วย

3. การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการศึกษาของทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียนโดยการแลกเปลี่ยนครูอาจารย์บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนนักศึกษาการฝึกอบรมครูและการพัฒนาวิชาชีพครูด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษา และยกระดับคุณภาพการศึกษาการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนอาเซียนรับมือกับความท้าทายด้านเทคโนโลยี และการไหลบ่าของข้อมูลข่าวสาร และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ

4. การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายของมหาวิทยาลัยภายใต้กรอบเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network : AUN) โดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนจะดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมการยอมรับคุณวุฒิการศึกษา และปริญญาระหว่างกัน และการขยายหลักสูตรอาเซียนศึกษาบนอินเทอร์เน็ตให้แก่ นักเรียนในวงกว้างมากขึ้น

5. การประสานความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับซีมีโอ โดยเสนอให้มีการประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน และให้จัดคู่ขนานกับการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้มั่นใจว่าประเด็นแนวทางการร่วมมือด้านการศึกษาจะได้รับการเสนอเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสุดยอดอาเซียนการประชุมครั้งที่ 44 และครั้งที่ 4 การประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนครั้งที่ 1 และการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 41 ที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2549 ที่ประชุมได้รับทราบว่าการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 11 ที่ประเทศมาเลเซีย เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2548 ให้เป็นการประชุมประจำปีของอาเซียน โดยจัดคู่ขนานกับการประชุมสภา รัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามข้อเสนอของที่

ประชุมอย่างไม่เป็นทางการของรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนการประชุมครั้งนี้ รัฐมนตรี
ด้านการศึกษาของอาเซียน ได้เน้นย้ำในประเด็นความร่วมมือด้านการศึกษา ดังนี้

5.1 การส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน และประชาคมสังคม และวัฒนธรรม
อาเซียน โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมที่มีความหลากหลายเชื้อชาติ ทั้งนี้ กิจกรรม
การแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียน และนักวิชาการ มีการดำเนินการอยู่แล้วจำนวนมากที่ประชุมจึง
ได้เสนอให้เน้นการสร้างความตระหนัก และความเข้าใจ โดยได้เสนอแนวทางใน 3 ประเด็น คือ
1) การส่งเสริมสื่อการศึกษาในด้านอาเซียนศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารใน
การพัฒนา และปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน
สำหรับสถานศึกษาต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป 2) การจัดกิจกรรมระหว่างนักเรียน และครูใน
อาเซียนผ่านการเรียนการสอนด้านอาเซียนศึกษา และการแลกเปลี่ยน 3) การริเริ่มและสนับสนุน
ให้นักวิจัย และนักวิชาการของอาเซียน ได้ร่วมกันศึกษาแก้ปัญหาสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่คาดว่าจะ
ส่งผลกระทบต่อชุมชนอาเซียน โดยที่ประชุมมอบให้มหาวิทยาลัยอาเซียนศึกษาของสิงคโปร์ ช่วยในการ
จัดทำงานวิจัยร่วมกันพร้อมทั้งเป็นผู้จัดการประชุม เพื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาดังกล่าวก่อน
นำเสนอต่อที่ประชุมต่อไป

5.2 คุณภาพการศึกษา เพื่อสนองตอบต่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ที่
ประชุมได้เห็นพ้องกันในการส่งเสริมความร่วมมือ 3 ด้าน คือ 1) การศึกษาด้านภาษา (Language
Education) โดยที่ประชุมได้รับทราบถึงความท้าทายในด้านการสอน โดยเฉพาะการสอนภาษา
แม่ภาษาประจำชาติ และภาษาอังกฤษ และตระหนักถึงความจำเป็นในการแลกเปลี่ยน และ
เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนด้านภาษา
2) การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา (Vocational/Technical Education) ซึ่งมีบทบาทสำคัญ
ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ประชุมจึงเห็นชอบที่จะให้มีการศึกษาแนวทางที่จะก่อให้เกิด
การแบ่งปันประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน 3) ภาวะผู้นำของ
ผู้บริหารโรงเรียน (School Leadership) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียน
จึงควรเน้นเรื่องการคัดเลือก และการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนโดยรัฐมนตรีศึกษาของสิงคโปร์
ได้เสนอให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 2 คนเข้าร่วมหลักสูตร
International Leaders in Education Programmer (iLEP) ณ สถาบันฝึกอบรมครู
(National Institute of Education) ของสิงคโปร์ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2549 การประชุม
รัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนครั้งที่ 2 และการประชุม SEAMEC ครั้งที่ 42 ที่สาธารณรัฐ
อินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2550 ที่ประชุมได้เน้นย้ำในประเด็นการส่งเสริมความ
ร่วมมือด้านการศึกษา เพื่อประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็ง และมีความยืดหยุ่น และเพื่อคุณภาพชีวิต
ที่ดีขึ้นของประชาชนอาเซียน

5.3 กฎบัตรอาเซียนที่มีการเสนอให้เพิ่มข้อบ่งชี้ทางการศึกษาซึ่งการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนอาเซียนในทุกภาคส่วน โดยการสร้างความตระหนักในเรื่องอัตลักษณ์ของอาเซียนการส่งเสริมกิจกรรมสัมพันธ์ในหมู่ประชาชนอาเซียน และการเพิ่มพูนการฝึกอบรม และพัฒนาทักษะสำหรับเยาวชนทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีรวมถึงการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงความเสมอภาคทางการศึกษา และคุณภาพการศึกษาเป็นประเด็นที่ควรได้รับการหยิบยกขึ้นหารือด้วย

5.4 การแลกเปลี่ยนนักเรียนพบว่าโครงการ ASEAN Student Exchange Programmer (ASEP) เป็นกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จอย่างมากนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2548 ในการเสริมสร้างเครือข่ายทางวิชาการที่เข้มแข็ง และก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างกันที่ประชุมจึงเห็นควรให้มีการสานต่อโครงการโดยในปี พ.ศ. 2551 ประเทศมาเลเซีย รับผิดชอบเจ้าภาพจัดกิจกรรมตามด้วยสาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และเนการาบรูไน ดารุสซาลาม ที่จะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพดำเนินงานโครงการ

5.5 การสร้างเครือข่ายวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของอาเซียน เพื่อให้เกิดการแบ่งปันประสบการณ์อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

5.6 ความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับซีมีโอ โดยกำหนดสาขาความร่วมมือในสามด้านคือการเสริมสร้างสำนึกในความเป็นอาเซียนในกลุ่มนักเรียนของอาเซียนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียนในสาขาการศึกษา และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนรวมถึงการร่วมมือกันระหว่างศูนย์ต่าง ๆ ของซีมีโอ และอาเซียน

5.7 การขยายกรอบความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาของอาเซียนการให้ความสำคัญกับประเทศคู่เจรจาของอาเซียน โดยเฉพาะในกรอบของการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asian Summit : EAS) ซึ่งเป็นการประชุมร่วมระหว่างอาเซียน 10 ประเทศกับประเทศคู่เจรจา 6 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ที่เห็นชอบให้การศึกษาเป็นหนึ่งในความร่วมมือที่สำคัญ โดยได้เสนอความเป็นไปได้ที่จะมีความร่วมมือในด้านการฝึกอบรมครูการเรียนการสอนด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เทคนิค และอาชีวศึกษา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการเรียนการสอนการประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนครั้งที่ 3 และการประชุม SEAMEC ครั้งที่ 43 ที่ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2551 ที่ประชุมเห็นว่าความร่วมมือด้านการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียนและเป็นมิติที่สำคัญของเสาหลักสามด้านของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมือง และความมั่นคงประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคม และวัฒนธรรม พร้อมทั้งได้เน้นย้ำบทบาทของการศึกษาในการ

เพิ่มความตระหนักเรื่องความเป็นอาเซียนการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน และการสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมในอาเซียน

5.8 กฎบัตรอาเซียนที่ประชุมรับทราบการลงนาม ในกฎบัตรอาเซียนของผู้นำรัฐบาลอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 ที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550 โดยได้บรรจุเรื่องการศึกษาไว้ในกฎบัตรอาเซียน (บทที่ 1 ข้อย่อยที่ 10) ว่า “เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น ด้านการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีพ และด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพลังประชาชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ประชาคมอาเซียน (...Develop human resources through closer cooperation in education and life-long learning, and in science and technology, for the empowerment of the peoples of ASEAN and for the strengthening of the ASEAN Community...)” ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าความร่วมมือด้านการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นมิติที่สำคัญของเสาหลักทั้งสามด้านของประชาคมอาเซียน และได้ย้ำถึงบทบาทของการศึกษาในการเพิ่มความตระหนักในความเป็นอาเซียน อัตลักษณ์ของอาเซียนรวมทั้งการส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียน

5.9 โครงการ Harnessing Educational Cooperation in the EAS for Regional Competitiveness and Community Building ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยภายใต้ความร่วมมือ East Asia Summit (EAS) ที่มุ่งใน 4 ด้าน คือ การยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอน การฝึกอบรมภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษา และการฝึกอบรมด้านเทคนิค และอาชีพศึกษา ที่ประชุมได้เห็นชอบให้กิจกรรมต่าง ๆ ในอนาคตภายใต้กรอบ EAS ดำเนินการผ่านศูนย์ภูมิภาคต่าง ๆ ของซีมีโอ โดยให้สำนักเลขาธิการซีมีโอประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับสำนักเลขาธิการอาเซียน

5.10 การรื้อฟื้นโครงการ ASEP ที่เป็นการแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยจะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำกิจกรรมด้านสังคม และวัฒนธรรมโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางราชอาณาจักรไทยเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมในปี พ.ศ. 2553

5.11 การรวบรวมข้อมูลทุนโครงการทุนการศึกษาอาเซียนต่าง ๆ โดยสำนักเลขาธิการ อาเซียนจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลโครงการทุนการศึกษาในอาเซียน ที่มีอยู่สำหรับใช้พิจารณาการดำเนินงานโครงการจัดสรรทุนการศึกษา และป้องกันมิให้การจัดสรรทุนเกิดความซ้ำซ้อน

5.12 การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ด้านอาเซียนศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อสร้างความตระหนักในความเป็นอาเซียนโดยกำหนดให้ดำเนินการจัดทำไปแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2552 เพื่อเสนอให้ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการศึกษารั้งที่ 4 พิจารณา

5.13 บทบาทของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และการประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนกับศูนย์ภูมิภาคต่าง ๆ ของซีมีโอ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้ผู้แทนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เข้าร่วมในการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งต่อไปเพื่อรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา และแผนการดำเนินงานในอนาคตพร้อมทั้งเสนอให้มีการปรับกฎเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภูมิภาค และการร่วมมือกับอย่างใกล้ชิดระหว่างเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนกับ SEAMEO RIHED และสำนักเลขาธิการซีมีโอกับสำนักเลขาธิการอาเซียน

5.14 ความร่วมมือด้านการศึกษาในอนาคตควรจะเน้นการศึกษา เพื่อปวงชน (Education for All : EFA) โดยกำหนดเป้าหมายไว้ในปี พ.ศ. 2558 ที่ประชุมได้มอบให้สำนักเลขาธิการซีมีโอ และสำนักเลขาธิการอาเซียนร่วมกันจัดประชุมปฏิบัติการในหัวข้อ “Reaching the Unreached” เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนการประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียนครั้ง ที่ 4 และการประชุม SEAMEC ครั้งที่ 44 ที่จังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ 5-8 เมษายน พ.ศ. 2552 ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานของสำนักเลขาธิการ อาเซียนในเรื่องของกฎบัตรอาเซียนที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 และผลการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 ที่เซอฮา- หัวหินพร้อมทั้งกิจกรรมความร่วมมือภายใต้กรอบซีมีโอ และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

นอกจากนี้ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณารายการขอแก้ไขกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนเพื่อให้บทบาทการดำเนินงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันรวมถึงให้สอดคล้องกับกฎบัตรอาเซียนที่ระบุว่าเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนเป็นองค์ประกอบในองค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา (ASEAN Sectoral Ministerial Bodies) ในด้านประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community) โดยที่ประชุมไม่ขัดข้องในการขอแก้ไขกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และเห็นชอบที่จะลงนามร่วมกันในกฎบัตรดังกล่าวในการประชุมครั้งต่อไป ซึ่งกำหนดจะจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 25-30 เมษายน พ.ศ. 2553 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์

บทสรุปความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาคือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดตั้งประชาคมอาเซียนซึ่งมีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และการพัฒนาภูมิภาคอย่างยั่งยืน

โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางสำหรับราชอาณาจักรไทย ประโยชน์ที่จะได้รับในกรอบความร่วมมือกับอาเซียนได้แก่ความช่วยเหลือด้านวิชาการ และเทคนิคภายใต้โครงการต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดนโยบายที่อาศัยการผลักดันร่วมกันภายใต้กรอบอาเซียน นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสในการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศ และโอกาสที่จะมีสิทธิมีเสียงในการผลักดัน นโยบายของประเทศสู่เวทีระดับนานาชาติตลอดจนโอกาสในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศ ในเวทีโลก ความร่วมมือระหว่างราชอาณาจักรไทยด้านการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษาการยกระดับคุณภาพการศึกษาการนำโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามารองรับการขยายโอกาส และการยกระดับคุณภาพให้เป็นการศึกษาตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างประชาคมอาเซียนดินแดนแห่งความสงบสุขสันติภาพ และมีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

3. มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตัวบ่งชี้

1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ

1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต

1.3 มีความกตัญญูตทเวที

1.4 มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

1.5 ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

1.6 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่ง

ความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมตัวบ่งชี้

2.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

2.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม / โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้

3.1 มีทักษะในการจัดการและทำงานให้สำเร็จ

3.2 เพียรพยายาม ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน

3.3 ทำงานอย่างมีความสุข พัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง

3.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.5 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
 วิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้

4.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด คิดอย่างเป็นระบบ
 และมีการคิดแบบองค์รวม

4.2 สามารถคาดการณ์ กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้

4.3 ประเมิน และเลือกแนวทางการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ

4.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี และมีจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้

5.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

5.2 มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์

5.3 สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ

5.4 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

5.5 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และ
 พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้

6.1 มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล

6.2 สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้
 และสื่อต่าง ๆ ได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

6.3 มีวิธีการเรียนรู้ของตนเอง เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้ สนุกกับการเรียนรู้และ
 ขอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้

7.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ

7.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

7.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความ

รุนแรงโรคร้าย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

7.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

7.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น
 มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

- 8.1 ชื่นชมร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ
- 8.2 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์
- 8.3 ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ

มาตรฐานด้านการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่
 รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง ตัวบ่งชี้

- 9.1 มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 9.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
- 9.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน
- 9.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ รับฟังความคิดเห็นใจกว้าง

และยอมรับการเปลี่ยนแปลง

- 9.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป
- 9.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือตรงตามความถนัด
- 9.7 มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมี
 ประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้

- 10.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน

- 10.2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 10.3 มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 10.4 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและ

ผู้เรียน

10.5 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัด
 ให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน

10.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
 ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน
 มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้

- 11.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- 11.2 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 11.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ
- 11.4 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ตัวบ่งชี้

12.1 มีการจัดองค์กรโครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูง และปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์

12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุม และทันต่อการ

ใช้งาน

12.3 มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

12.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

12.5 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงาน และการพัฒนา

ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ตัวบ่งชี้

13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา

13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม

13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา

13.4 มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล 6 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สพฐ

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้

14.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

14.2 มีรายวิชา/กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ

14.3 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัด

และความสามารถของผู้เรียน

14.4 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์
การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

14.5 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของ
ผู้เรียน

14.6 มีระบบการนิเทศการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ

14.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน
มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่าง
หลากหลาย ตัวบ่งชี้

15.1 มีการจัดและพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง

15.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการและ
ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

15.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษ และความ
ถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

15.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

15.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะดนตรี/นาฏศิลป์และกีฬา/

นันทนาการ

15.6 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิ

ปัญญาไทย

15.7 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้
ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ตัวบ่งชี้

16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม

16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วย

ตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

16.4 มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวก

เพียงพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาใน
ท้องถิ่น ตัวบ่งชี้

17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ตัวบ่งชี้

18.1 เป็นแหล่งวิชาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน

18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3.2 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขึ้นตามกรอบมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่นเดิม (มถ.) มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยประกอบด้วย

3.2.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาบันการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

1) มาตรฐานด้านปัจจัยทางการศึกษา (จำนวน 5 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 1 ครูมีคุณธรรมจริยธรรมมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดีมีครู และบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ ตัวบ่งชี้

1.1 มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

1.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชน

1.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน

1.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เป็นประจำ

1.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป

1.6 สอนตรงตามวิชาเอก - โทหรือตรงตามความถนัด

1.7 มีจำนวนเพียงพอ (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้

2.1 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศมี

ประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนเน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 2.3 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.4 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.5 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.6 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.7 ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้
- 3.1 มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพการบริหารการศึกษา
- 3.2 มีความคิดริเริ่มมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 3.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ
- 3.4 การบริหารงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ
- มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้
- 4.1 มีอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 4.2 ผู้เรียนมีเกณฑ์อายุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
- มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้
- 5.1 มีอาคารเรียนอาคารประกอบห้องเรียนห้องพิเศษวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอ
- 5.2 มีการระดมงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
- 5.3 มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมที่เหมาะสมต่อการจัดการศึกษา
- 5.4 มีสภาพแวดล้อมพื้นที่สีเขียวและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา
- 2) มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา (จำนวน 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างระบบการบริหารและ
พัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ตัวบ่งชี้

- 6.1 มีการจัดองค์กรโครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่เหมาะสม
- 6.2 มีการจัดข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุม และทันต่อการใช้งาน
- 6.3 มีการพัฒนาบุคลากร (ผู้บริหารครู และบุคลากรสนับสนุน) อย่างเป็น

ระบบและต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหาร และจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษา
เป็นฐาน ตัวบ่งชี้

- 7.1 มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา
- 7.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม
- 7.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาโรงเรียน
- 7.4 มีรูปแบบการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- 7.5 มีการตรวจสอบและ

มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้

- 8.1 มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมเกี่ยวกับผู้เรียนและท้องถิ่น
- 8.2 มีรายวิชาให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจอย่างหลากหลาย
- 8.3 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและ

ความสามารถของผู้เรียน

- 8.4 มีการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนการสอน

ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

- 8.5 มีการจัดระบบการบันทึกการรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของ

ผู้เรียน

- 8.6 มีระบบการนิเทศการเรียนการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอนอยู่

เสมอ

- 8.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

- 8.8 ดำเนินการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ติดตามผล และใช้

ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่าง
หลากหลาย ตัวบ่งชี้

- 9.1 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเข้มแข็งและทั่วถึง

9.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถทางวิชาการ
และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

9.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม และตอบสนองความสามารถพิเศษและ
ความถนัดของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

9.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

9.5 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ/ดนตรี/นาฏศิลป์/กีฬาและ

นันทนาการ

9.6 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมประเพณีและภูมิ

ปัญญาไทย

9.7 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ตัวบ่งชี้

10.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีอาคารสถานที่เหมาะสม

10.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

10.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

10.4 มีการจัดห้องเรียนห้องปฏิบัติการห้องสมุดพื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพการใช้การได้ดี

10.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่

มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ตัวบ่งชี้

11.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

11.2 มีการสนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามี
ส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้านองค์กรทางศาสนา
สถาบันวิชาการเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ตัวบ่งชี้

12.1 มีการจัดแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน

12.2 มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ตัวบ่งชี้

- 13.1 มีการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ
 - 13.2 มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษา
 - 13.3 มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 13.4 มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 13.5 มีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา
 - 13.6 มีการประเมินคุณภาพการศึกษา
 - 13.7 มีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
 - 13.8 มีการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) มาตรฐานด้านผลผลิต (ผู้เรียน) (จำนวน 11 มาตรฐาน 42 ตัวบ่งชี้)
มาตรฐานที่ 14 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้
- 14.1 มีวินัยมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของ

ศาสนาที่ตนนับถือ

- 14.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต
 - 14.3 มีความกตัญญูกตเวทิต
 - 14.4 มีเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
 - 14.5 ประหยัด และรู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า
 - 14.6 นิยมไทยเห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยภูมิใจในวัฒนธรรมและความเป็นไทย
- มาตรฐานที่ 15 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตัว

บ่งชี้

- 15.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
- 15.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนา

สิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 16 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้

- 16.1 มีทักษะในการจัดการและการทำงานให้สำเร็จ
- 16.2 พากเพียรพยายามขยันอดทนละเอียดรอบคอบในการทำงาน
- 16.3 ทำงานอย่างมีความสุขพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง
- 16.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 16.5 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ

มาตรฐานที่ 17 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ที่มี
 วิจารณ์ญานมีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองคิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้

17.1 สามารถเปรียบเทียบวิเคราะห์สังเคราะห์ และสรุปเป็นความคิดรวบ
 ยอด

17.2 สามารถคาดการณ์กำหนดเป้าหมาย และแนวทางการตัดสินใจได้

17.3 ประเมิน และเลือกแนวทางการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีสติ

17.4 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์คิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมี

จินตนาการ

มาตรฐานที่ 18 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้

18.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

18.2 สามารถสื่อความคิดผ่านการพูดเขียนหรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ

18.3 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งภาษาไทยและ

ภาษาต่างประเทศตามช่วงชั้นที่เหมาะสม

18.4 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้
 และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้

19.1 มีนิสัยรักการอ่านรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผลสนใจแสวงหาความรู้
 จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รอบตัว

19.2 มีวิธีการเรียนรู้ของตนเองสามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และสนุกกับ

การเรียนรู้

19.3 สามารถใช้ห้องสมุดใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งใน และนอก

สถานศึกษา

มาตรฐานที่ 20 ผู้เรียนรู้มีสุขนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้

20.1 มีนิสัยในการดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

20.2 มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

20.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อ

ความรุนแรงโรคร้ายและอุบัติเหตุ

4) มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่น

5) มีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อเพื่อนครู และชอบมาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 21 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรีกีฬา

ตัวบ่งชี้

- 21.1 ขึ้นชมร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านศิลปะ
- 21.2 ขึ้นชมร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านดนตรี/นาฏศิลป์
- 21.3 ขึ้นชมร่วมกิจกรรมและมีผลงานด้านกีฬา/นันทนาการ
- มาตรฐานที่ 22 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชนสังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตัวบ่งชี้
- 22.1 เคารพและเทิดทูนสถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์
- 22.2 เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและมีความเป็นประชาธิปไตย
- 22.3 รู้และปฏิบัติตามกฎหมายสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 22.4 เคารพและปฏิบัติตามคำสั่งสอนคำแนะนำของพ่อแม่ครูญาติและผู้ใหญ่
- 22.5 รู้จักท้องถิ่นรักและร่วมพัฒนาท้องถิ่น
- มาตรฐานที่ 23 ผู้บริหารสถานศึกษาครู และนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ตัวบ่งชี้
- 23.1 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจยอมรับความรู้ความสามารถทักษะด้านวิชาการ การกีฬาความมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 23.2 ผู้ปกครอง และชุมชนมีความพึงพอใจในความประพฤติการปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
- 23.3 ผู้ปกครอง และชุมชนมีความพึงพอใจผู้บริหารสถานศึกษา และครูในการให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน และส่วนรวม
- มาตรฐานที่ 24 สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับโดยผู้ปกครอง และชุมชนให้การสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ตัวบ่งชี้
- 24.1 ผู้ปกครอง และชุมชนมีความพึงพอใจในความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่วัสดุอุปกรณ์วิชาการ และอื่น ๆ ของสถานศึกษาแก่ชุมชน
- 24.2 ผู้ปกครอง และชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาให้การสนับสนุนทรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ ในการจัด และพัฒนาการศึกษา

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 19-22) ได้กำหนดการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการออกแบบหลักสูตรที่ยึดมาตรฐานการเรียนรู้ และองค์ประกอบอื่น ๆ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ และมีการปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็มีการสอนแทรกแนวคิดสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนในด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เข้าไปด้วยซึ่งสามารถดำเนินได้หลายลักษณะ ดังนี้

1. การจัดเป็นรายวิชาพื้นฐาน โดยการบูรณาการ หรือสอดแทรกแนวคิดการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้สามารถสอดแทรกใน 2 ลักษณะ คือ

- 1.1 การบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.2 การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยจัดทำเป็นบูรณาการ

2. การจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งรายละเอียดในการจัดทำดำเนินการจัดการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เป็นดังนี้

2.1 การจัดเป็นรายวิชาพื้นฐาน

การจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานนั้น เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลางไว้แล้ว ในบางมาตรฐานการเรียนรู้ อาจเกี่ยวข้องกับอาเซียนโดยตรง ในบางมาตรฐานการเรียนรู้ แม้ไม่เกี่ยวข้องแต่ก็สามารถบูรณาการ หรือสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนได้ ทั้งที่เป็นเนื้อหาสาระ ทักษะ/กระบวนการ หรือเจตคติค่านิยม ซึ่งในหลักสูตรสถานศึกษาสามารถกำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชาก่อนที่จะจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งจัดทำเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1.1 การจัดการเรียนรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การดำเนินการประกอบไปด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างรายวิชา การบูรณาการอาเซียนในสาระการเรียนรู้ และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามลำดับดังนี้

1) การกำหนดโครงสร้างรายวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา โดยนำมาตรฐานฯ/ตัวชี้วัด/สาระการเรียนรู้ที่ได้วิเคราะห์ตามข้อ 1.1 มาจัดทำโครงสร้างรายวิชาแสดงหน่วยการเรียนรู้บูรณาการอาเซียน โดยเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ในชั้นต่าง ๆ ที่สามารถนำไปสอดแทรกได้

2) การจัดทำผังความคิด นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดในข้อ 1.1 มาจัดทำผังมโนทัศน์ หรือผังความคิดของแต่ละหน่วย

3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) นำหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยที่กำหนดไว้ ตามผังความคิดมาออกแบบ การเรียนรู้แบบย้อนกลับ โดยกำหนดเป้าหมายจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จัดทำเป็นสาระสำคัญ (1) และกำหนดชิ้นงาน/ภาระงาน (2) เพื่อให้บรรลุสาระสำคัญ แล้วออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (3) ตั้งคำถามที่ท้าทาย (4) เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดต่อไป

บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด (2554 : 15) กล่าวว่า ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวไว้ในหลายมาตรา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 14-34) ว่า การจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ได้ดีนั้น จะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (มาตรา 24 ข้อ 5) โดยให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 30) รัฐต้องมีการส่งเสริมวิจัย และพัฒนาการผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษารวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็กไทย (มาตรา 67)

การบริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1. ด้านปัจจัยสนับสนุน

ด้านการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1 จัดโครงการ กิจกรรมพิเศษเพื่อสนองนโยบาย จุดเน้นตามแนวปฏิรูป

การศึกษา

1.2 ผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

แนวทางปฏิบัติ

การให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เช่น การจัดประชุม นอกจากนี้ โรงเรียนควรมีการจัดหลักสูตรอาเซียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ทุกระดับชั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน เพื่อเตรียมสู่ประชาคมอาเซียน

ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู
ควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้น และมีการใช้แหล่งเรียนรู้จากศูนย์อาเซียน
เพื่อให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายรวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมระดับอาเซียนได้ทุกคน

1.1 กลุ่มส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา

งานส่งเสริมการจัดการศึกษา เป็นงานที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษา
สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการการจัดการศึกษา
ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ไปสู่การศึกษาตลอดชีพ นำแหล่งเรียนรู้ และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้ประกอบการเรียนการสอน ส่งเสริมสุขภาพกาย และสุขภาพจิตให้สมบูรณ์
จัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษา ที่จะเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนปกติ ด้อย
โอกาส พิการ และมีความสามารถพิเศษ อีกทั้งส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทาง
ศาสนา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ร่วมจัดการศึกษาที่จะส่งผล
ต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ดังนี้

1.1.1 เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตาม
อัธยาศัย ให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตภายใต้ความร่วมมือของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทาง
ศาสนา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

1.1.2 เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ผู้รับบริการทางการศึกษา ให้
สมบูรณ์โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดอาหารกลางวัน อาหารเสริม และเพื่อส่งเสริมให้มีจริยธรรม
คุณธรรม วินัย โดยเน้นกีฬา นันทนาการ ลูกเสือ-ยุวกาชาด และการปฏิบัติตนตามระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1.1.3 เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการจัดสวัสดิการแก่ครู บุคลากรทางการ
ศึกษา และผู้รับบริการด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย

1.1.4 เพื่อส่งเสริมกิจการพิเศษ ที่เป็นการสร้างความมั่นคง และประสาน
เครือข่ายทุกระดับไปสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.1 งานส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
แนวทางปฏิบัติ

1. สํารวจ และจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแหล่งการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา
และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เหมาะสม ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ประสานการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

4. ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

5. ติดตาม ประเมินผลการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. มีทะเบียนแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. มีการพัฒนาศักยภาพแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

1.1.2 งานส่งเสริมการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการ ฯลฯ

แนวทางปฏิบัติ

1. ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ในสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาของ บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการ ฯลฯ

2. ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการ ฯลฯ

3. ประเมินศักยภาพ และความพร้อมในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชนสถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการ ฯลฯ

4. สนับสนุนให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

5. การดำเนินงานอนุญาตการจัดการศึกษาของบุคคลครอบครัว ชุมชนสถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการ ฯลฯ

6. ติดตาม ผลการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชนสถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการ ฯลฯ มีความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ในการจัดการศึกษามีความสามารถและมีความพร้อมในการจัดการศึกษา

2. มีระบบการติดตาม กำกับ ดูแล ผลการจัดการศึกษาของบุคคล
ครอบครัว ชุมชนสถาบันทางศาสนา และสถานประกอบการ ฯลฯ อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

1.1.3 งานส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางปฏิบัติ

1. สร้างความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมในการจัด
การศึกษา
3. ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามคำร้องขอ
4. การพิจารณาให้ความเห็นในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น
5. ประสาน ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าใจสิทธิ หน้าที่ในการจัดการศึกษา มีความ
พร้อม และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.4 งานส่งเสริมสุขภาพอนามัย

แนวทางปฏิบัติ

1. สร้างความเข้าใจให้บุคลากรเห็นความสำคัญเกี่ยวกับงานส่งเสริม
สุขภาพอนามัยของนักเรียน เช่น โครงการอาหารกลางวัน โครงการอาหารเสริม (นม) การป้องกัน
และแก้ไขปัญหาสารเสพติดในสถานศึกษา
2. จัดทำแผนการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ
อนามัยนักเรียนทุกกรณีทีกล่าวในข้อ 1
3. ดำเนินการในการส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมให้ถูก
สุขลักษณะ และเฝ้าระวังติดตามดูแลภาวะโภชนาการและสุขภาพ
4. ประสาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง
5. ปรับปรุงและรายงานผลการปฏิบัติงานและเผยแพร่

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. ประชากรวัยเรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง

3. ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัย

1.1.5 งานส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวในสถานศึกษา

แนวทางปฏิบัติ

1. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับเห็นคุณค่าและความจำเป็นของกิจกรรม

แนะแนว

2. ส่งเสริมให้ดำเนินการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อ

แก้ไขปัญหาและสนับสนุนการศึกษาของนักเรียน

3. ส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลการศึกษาสู่การประกอบอาชีพ

4. สนับสนุนการทำวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมและการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

5. ส่งเสริมให้จัดระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยการให้คำปรึกษา

รายบุคคล

6. ส่งเสริมให้จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้เป็นเครือข่ายในการ

เชื่อมโยงให้คำปรึกษาตามสภาพปัญหาของนักเรียน

7. ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางให้บริการข่าวสารข้อมูลเพื่อการ

แนะแนว

8. ประสาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

9. ปรับปรุง พัฒนา และรายงานผลการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. การจัดกิจกรรมแนะแนว ทำให้นักเรียนได้รับบริการสนเทศ และ

ข่าวสารความรู้ต่าง ๆ

2. สถานศึกษามีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลทุกด้านสามารถนำไปใช้ในการ

ช่วยเหลือและส่งเสริมนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

3. เยาวชนได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตที่ดี ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมใน

การพัฒนาและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน

1.1.6 งานส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ

แนวทางปฏิบัติ

1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนางานด้านกีฬาและนันทนาการ

2. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการในสถานศึกษา เพื่อ

เสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และพัฒนาทักษะกีฬา

3. ประสานงาน สนับสนุนการฝึกทักษะ ความสามารถเฉพาะทางของกีฬา

ชนิดต่าง ๆ เพื่อความเป็นเลิศ

4. ส่งเสริมให้ชุมชน ใช้อุปกรณ์ สนามกีฬาเพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬาและ
นันทนาการ

5. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการหลายรูปแบบ เช่น ดนตรี การ
แสดงนาฏศิลป์ การท่องเที่ยว ทักษะศึกษา การอ่าน เขียนหนังสือ ตลอดจนงานอดิเรกต่าง ๆ

6. ประสาน ติดตาม นิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน
ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย
จิตใจ อารมณ์ และสังคม

2. สถานศึกษาส่งเสริมกีฬา และนันทนาการก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่
คณะ เด็กและเยาวชนรู้สึกรักและและหวงแหนสถาบัน

3. ชุมชน และสังคมได้รับการพัฒนาส่งเสริมให้มีการออกกำลังกาย การ
ส่งเสริมความสามารถเฉพาะทางด้านกีฬานำไปสู่ นักกีฬาอาชีพ และมีชื่อเสียงในสังคม

1.1.7 งานส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และ
นักศึกษาวิชาทหาร

แนวทางปฏิบัติ

1. ส่งเสริมให้ดำเนินการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด
ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร เช่น การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการ
สอนและการฝึกอบรม กิจกรรมค่ายพักแรม กิจกรรมวันสำคัญ เป็นต้น

2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด
ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร เช่น จัดอบรม สัมมนา จัดอบรมทักษะเฉพาะ
วิชา เป็นต้น

3. สนับสนุนกิจกรรมชุมนุมลูกเสือ เนตรนารี ตามกิจกรรมของนักเรียนทั้ง
ระดับจังหวัด ชาติ และระดับโลก

4. สนับสนุนให้จัดกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและ
เยาวชน เช่น การส่งเสริมภาวะผู้นำ การส่งเสริมทักษะป้องกันตัว การส่งเสริมทักษะการ
ช่วยเหลือสังคม และการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

5. ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อ
กำหนดแนวทาง แผนงาน/โครงการการพัฒนากิจการลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด

6. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่ม/กองลูกเสือ-เนตรนารี หมู่ยุวกาชาด

7. จัดให้มีการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ-เนตรนารี

8. การดำเนินการขอพระราชทานเหรียญลูกเสือสรรเสริญ ลูกเสือสดุดี เข็ม
กาชาดสมนาคุณ
9. ดำเนินการขอรับเครื่องหมายวุดแบดจ์ของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
10. ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาค่ายลูกเสือและส่งเสริมการจัดกิจกรรมใน
ค่ายลูกเสือ
11. ประสาน ติดตาม นิเทศและประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานและ
รายงานกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร
ผลสำเร็จที่คาดหวัง
1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษา
วิชาทหาร ได้รับการยอมรับและมีการพัฒนาให้เป็นกิจกรรมสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะของ
นักเรียน
2. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการยอมรับและศรัทธาจากชุมชนเมื่อนักเรียน
มีระเบียบวินัย
3. นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมี
ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- 1.1.8 งานส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยและวินัยนักเรียน
- แนวทางปฏิบัติ
1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการประชาธิปไตยของนักเรียน
2. สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำระเบียบว่าด้วยความประพฤตินักเรียน
การแต่งกาย การร่วมกิจกรรม
3. สนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไข
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พัฒนาจริยธรรม คุณธรรมและวินัยนักเรียน
4. ส่งเสริมสถานศึกษาในการจัดทำโครงการบุคคลดีเด่น-นักเรียนตัวอย่าง
ในสถานศึกษา
5. ประสานการติดตาม นิเทศ และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมและการ
ประชาสัมพันธ์
- ผลสำเร็จที่คาดหวัง
1. นักเรียนได้เรียนรู้ และมีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคมตามระบอบ
ประชาธิปไตย มีวินัยในตนเอง บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

2. สถานศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเมืองการปกครองที่ดีของสังคม รวมทั้งการส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรมและวินัยของบุคลากร

3. ชุมชน และสังคมได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่สงบสุข ประชากรมีวินัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีการช่วยเหลือจุนเจือ และเอื้ออาทรต่อกัน

1.2 กลุ่มงานส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ และกองทุนเพื่อการศึกษา

1.2.1 งานส่งเสริม สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

1) การระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการศึกษา

แนวทางปฏิบัติ

1. ประสาน และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นระบบ

2. ศึกษาแนวทางหรือระเบียบที่จะขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรทุกประเภท ตลอดจนเงื่อนไขการขอรับการสนับสนุน

3. แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อวางแผนและดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากแหล่งสนับสนุน

4. กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ เพื่อจูงใจ ชักชวนประชาชน เอกชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้าใจ สนใจ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการศึกษา

5. ติดตาม ประเมินผล และสรุปรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 การดำเนินงานสวัสดิการกองทุนเพื่อการศึกษา เช่น กองทุนประถมศึกษา กองทุนเพื่อการศึกษาเพื่อพัฒนาจังหวัด กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กองทุนการศึกษาหรือมูลนิธิต่าง ๆ

แนวทางปฏิบัติ

1. ศึกษาเงื่อนไขการบริหารเงินทุนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

2. วางแผนการดำเนินการและแจ้งเงื่อนไขการคัดเลือกนักเรียนเพื่อขอ

รับทุน ตลอดจนรายละเอียดของกองทุน

3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสวัสดิการกองทุนเพื่อการศึกษา พิจารณาคัดเลือกนักเรียนที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ ตลอดจนดำเนินการตามเงื่อนไขต่าง ๆ

4. แจ้งรายชื่อนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้สถานศึกษา

5. โอนเงินทุนหรือการมอบทุนการศึกษา

6. จัดทำเอกสารและรายงานทางการเงิน ตามเงื่อนไขของกองทุน

7. ประสานการติดตามผลการเรียนของนักเรียนที่ได้รับทุนและรายงานผลการเรียนและการดำเนินการใช้ทุน

8. ดำเนินการเกี่ยวกับการให้เครื่องหมายตอบแทนและการตอบข้อใจหรืออนุโมทนา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. สถานศึกษา ตลอดจนนักเรียนได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. นักเรียนที่มีความจำเป็นได้รับสวัสดิการ และความช่วยเหลือให้สามารถเรียนรู้จนจบหลักสูตรกลุ่มงานส่งเสริมกิจการพิเศษ

1.2.3 งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แนวทางปฏิบัติ

1. ประชุมจัดทำโครงการตามกรอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและประสานพื้นที่จัดกิจกรรม
2. แจ้งหน่วยงานและสถานศึกษาประสานงานวิทยากร เพื่อจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายต่อไป
3. จัดทำเอกสารคู่มือประกอบการฝึกอบรมตามแผนงานโครงการที่กำหนด
4. ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด
5. สรุปผลการดำเนินงานพร้อมทั้งประเมินผล และรายงานผลให้กระทรวงทราบเพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและหมดไป

6. ติดตาม รายงานผลและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงาน
ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. มีองค์กรรับผิดชอบทุกระดับ
2. มีแผนงาน/โครงการทั้งระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา
3. มีระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวงศึกษาธิการในทุกระดับ
4. มีระบบการติดตามผล รายงานและประเมินผล เพื่อเผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างแพร่หลายและทั่วถึง
5. มีเครือข่ายการนำไปใช้ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งในระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษามีผลผลิตที่มีคุณภาพทุกระดับ

1.2.4 งานป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา

แนวทางปฏิบัติ

1. เตรียมการจัดทำโครงการตามความสำคัญและงบประมาณที่ได้รับ
 2. ประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา
 3. จัดระบบดูแลนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน
 4. ดำเนินการเก็บข้อมูลนักเรียน จำแนกตามสถานภาพที่เกี่ยวกับการใช้สารเสพติดเป็นรายสถานศึกษา
 5. จัดกิจกรรมที่เหมาะสมแต่ละกลุ่มสถานภาพ
 6. สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา เฝ้าระวังประสานกับผู้ปกครอง ชุมชนอย่างเคร่งครัดทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน
 7. สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา จัดระบบบำบัดนักเรียนที่ติดสารเสพติด
 8. จัดให้มีการยกย่องและให้รางวัลสำหรับสถานศึกษาที่มีผลงานดีเด่น และจัดให้มีการแก้ไขปรับปรุงสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานที่ผลงานไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด
 9. สรุปผลการดำเนินงานพร้อมประเมินผลและรายงานผลให้กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสาธารณชนทราบ
ผลสำเร็จที่คาดหวัง
1. มีการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและมีการประสานร่วมมือในการดำเนินงานเป็นระบบเครือข่ายทุกระดับ โดยเฉพาะเขตพื้นที่และสถานศึกษา
 2. บุคลากรของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาปลอดจากสารเสพติด
 3. มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับสารเสพติดทั้งในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในทุกระดับ
 4. มีเครือข่ายเฝ้าระวังสารเสพติดในทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษารับผิดชอบ
 5. มีการติดตามผล รายงานผลเกี่ยวกับสารเสพติดและเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึงสามารถตรวจสอบได้ทุกระดับ
 6. หน่วยงาน และสถานศึกษามีผลงานการป้องกันสารเสพติด โดยมีการประกาศเกียรติคุณให้ทุกระดับงานสารวัตรนักเรียน

แนวทางปฏิบัติ

1. มีจัดประชุมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสารวัตรนักเรียนเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาความประพฤตินักเรียนและป้องกันการทะเลาะวิวาทนักเรียนร่วมกัน
2. สารวัตรนักเรียนและสถานศึกษาจัดทำระบบเฝ้าระวังป้องกันนักเรียนทะเลาะวิวาทและการพัฒนาความประพฤตินักเรียน โดยประสานงานกับชุมชนและผู้ปกครอง
3. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานให้หน่วยงานและสถานศึกษา ในการพัฒนาความประพฤตินักเรียน และการป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียน
4. รายงานติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่องและแก้ปัญหาาร่วมกัน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. สถานศึกษามีระบบเฝ้าระวัง ป้องกันการทะเลาะวิวาทและการพัฒนาความประพฤตินักเรียน สามารถแก้ปัญหาได้อย่างฉับพลันทันทีเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น
2. นักเรียนทุกสถานศึกษามีความประพฤติดีและไม่มีการก่อเหตุทะเลาะวิวาท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 90 – 100)

2. ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ และความสำเร็จก็คือ ผู้บริหาร ที่ต้องรับรู้เข้าใจและยอมรับงานนี้อย่างจริงจัง ซึ่งมีกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

1. นำเรื่องอาเซียนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. สร้างความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมาย นโยบาย และวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน
3. กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
4. กำหนดบทบาท หน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน
5. มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียนในสถานศึกษา
6. สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมดำเนินงานอย่างจริงจัง
7. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน
8. จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ
9. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน

10. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน

11. มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับผู้นำชุมชนผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

12. มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

1. ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและใช้ข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

3. ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา

4. ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้

5. ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

6. ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเสมอภาค

7. ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบและใช้ผลในการปรับการสอน

8. ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา

9. ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลา เต็มความสามารถ ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำและความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน

2. ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ

3. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

4. ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ

5. นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชนพึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา

6. ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็ม ศักยภาพและเต็มเวลา

คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่าง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1. คณะกรรมการสถานศึกษารู้และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด
2. คณะกรรมการสถานศึกษากำกับ ติดตาม ดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงาน ของสถานศึกษาให้บรรลุ สำเร็จตามเป้าหมาย

3. ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา (ตัวบ่งชี้เพิ่ม ตามจุดเน้น/ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา)

สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างรอบด้าน

1. หลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสม สอดคล้องกับท้องถิ่น
2. จัดรายวิชาเพิ่มเติมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ

3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

4. สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสรุป ความรู้ได้ด้วยตนเอง

5. นิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบและนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่าง สม่าเสมอ

6. จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และครอบคลุมถึงผู้เรียนทุกคน (ตัวบ่งชี้เพิ่มตามจุดเน้น/ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา)

สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็ม ศักยภาพ

1. ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนมั่นคง สะอาด และปลอดภัยมีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียง อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

2. จัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ อนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

3. จัดห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยี สารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียน เรียนรู้ ด้วยตนเองและหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
4. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา
5. นำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายใน และภายนอกไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่างต่อเนื่อง
6. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน
แนวทางปฏิบัติ

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

กำหนดวิสัยทัศน์ดำเนินการ โดยกรรมการบริหารโรงเรียนพร้อมหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์โดยวิสัยทัศน์ ที่กำหนด ได้แก่ โรงเรียนพัฒนาระบบการบริหารเป็นโรงเรียนมาตรฐานสู่สากลด้วยการยกระดับ คุณภาพให้สูงขึ้น มีการพัฒนาหลักสูตรรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

2. การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน

การจัดทำพันธกิจโรงเรียนดำเนินการ โดยแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ และครูที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พันธกิจที่กำหนด ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน และนักเรียนได้รับการพัฒนาเพื่ก้าวสู่มาตรฐานสากล และเป็นพลโลก พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสู่สากล สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา องค์กรชุมชน เครือข่าย นานาชาติในการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่สากลใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาดำเนินการ โดยรองผู้อำนวยการ โรงเรียน กรรมการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูที่รับผิดชอบ ASEAN Focus School ของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะสั้น และระยะยาว โดยเน้นการจัดการเรียน การสอนที่เทียบเคียงมาตรฐานสากล ด้วยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน

นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาดำเนินการจัดทำแผนระยะสั้น และแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะยาว โดย เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา มีการ พัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน โดยเปิดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย โดยแทรกเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา

4. การร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากร

ดำเนินการโดยโรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดทำ หลักสูตร และจัดทำแผนพัฒนา ระบบการบริหารเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล การจัดประชุมผู้ปกครอง ผู้ปกครอง เครือข่าย คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ขอการสนับสนุนจากชุมชน เช่น องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เทศบาล ฯลฯ พร้อมด้วยองค์กรภาครัฐ และเอกชนร่วมมือกันวางแผนในการระดม ทรัพยากร การร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากรเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เทียบเคียง มาตรฐานสากล ด้วยความร่วมมือจากรัฐบาล และการสนับสนุนจากบริษัท เอกชน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ปกครองเครือข่าย สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง ร่วมกันระดมทรัพยากร และสร้าง เครือข่ายนานาชาติ

5. รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

รูปแบบที่โรงเรียนใช้ในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การจัด ศูนย์อาเซียน การพัฒนาปรับกระบวนการทัศน์ การพัฒนาครูให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาให้กับครู ในโรงเรียน จัดครูผู้สอนต่างชาติมาสอน บูรณาการใน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม และการจัดการเรียน การสอนโดยใช้ โครงการผ่านเว็บไซต์ British Council Connecting Classrooms การพัฒนาหลักสูตรการ จัดการเรียน การสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายด้วยการ บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การ พัฒนาปรับกระบวนการทัศน์การพัฒนาครู การส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาเซียน การ พัฒนาครู ในโรงเรียน ทุกคนให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และการจัดอบรมสัมมนาศึกษาดู งานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

6. วิธีการพัฒนาครู

วิธีการพัฒนาครูที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การ ประชุมชี้แจง ให้ความรู้การส่งเสริมสนับสนุนให้เข้ารับการอบรม การศึกษาดูงาน การจัด คาบเวลาให้ครูได้ฝึกใช้ภาษากับครูชาวต่างชาติ การส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การติดตามข่าวสารต่าง ๆ และการส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมนำเสนอผลงานในการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน การร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากรดำเนินการ โดยโรงเรียนร่วมกับ

ชุมชนจัดทำหลักสูตร และจัดทำแผนพัฒนาระบบการบริหาร เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล การจัดประชุมผู้ปกครอง ผู้ปกครองเครือข่าย คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ขอการสนับสนุนจากชุมชน เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล ฯลฯ พร้อมด้วยองค์กรภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันวางแผนในการระดมทรัพยากร

7. การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดทำคำสั่งคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนในโรงเรียน จัดประชุมครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ นิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู และมีการดำเนินงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มพันธมิตรผ่าน British Council Connection Classrooms ของกลุ่มกรุงเทพมหานคร

8. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยการทำงานโครงการ British Council Connection Classrooms โดยการจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การจัดมุม ASEAN Focus School การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในประเทศอาเซียน การบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การจัดห้องเรียนพิเศษ ให้กับนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษา การจัดทำพหุวัฒนธรรมชั้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในรูปแบบดนตรีพื้นเมือง ดนตรีไทย การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การส่งเสริมสนับสนุนให้เข้ารับการอบรม การศึกษาดูงานร่วมโครงการกับโรงเรียน ในโครงการฯ เพื่อให้ความรู้กับครูและนักเรียนมากขึ้น

9. สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การจัดซื้อหนังสือ วารสาร วัสดุทัศนธาตุต่าง ๆ ของอาเซียน รวมทั้งมีศูนย์ทรัพยากร ทางการศึกษา ห้อง E-Learning ห้องสมุดโรงเรียนห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดทำป้ายนิเทศให้นักเรียนได้ศึกษาตามแหล่งเรียนรู้จากเว็บไซต์ต่าง ๆ การจัดให้มีศูนย์อาเซียนศึกษา มีห้องศูนย์เทคโนโลยี มีสื่อเกี่ยวกับอาเซียนอย่างเพียงพอ การจัดมุม ASEAN Focus School ภายในห้องสมุดการเรียนรู้ภาษาอาเซียน และพหุวัฒนธรรมแบบพื้นถิ่น ระยะเวลาสั้นและระยะยาว

10. การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยการสอนในห้องศูนย์เทคโนโลยีห้องอาเซียนศึกษาและห้องปฏิบัติการทางภาษาการจัดการนิทรรศการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนรวมทั้งใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียนห้องพิเศษ

11. การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคม

อาเซียน

บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียน โดยการจัดให้มีห้องศูนย์เทคโนโลยี การจัดให้มีครูสอนภาษาในกลุ่มประเทศ สมาชิกอาเซียน เช่น กาดาล็อก มลายู การเชิญธง อาเซียน และธงชาติสมาชิกอาเซียน การแต่งกายประจำชาติ ประเทศสมาชิกอาเซียนการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพปัจจุบัน ด้วยการมอบหมายงานให้ไปสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตห้องสมุด และสอบถามผู้รู้ นำผลงานของนักเรียนไปจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการทางวิชาการ การสนับสนุนให้นักเรียนไปแข่งขันกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศอื่น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551)

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยดีในประชาคมอาเซียน ต้องดำเนินงานทั้งระบบในสถานศึกษาทุก ๆ ด้าน งานวิชาการ หรืองานจัดการเรียนรู้ ถือเป็นงานหลัก เป็นงานที่ส่งผลโดยตรงให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ควรต้องมีการวิเคราะห์ความสอดคล้อง ระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แผนยุทธศาสตร์อาเซียนของชาติ / กระทรวงศึกษาธิการ และเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ที่บูรณาการทุกกิจกรรมทั้งระบบ โรงเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน กิจกรรมทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้จะต้องเป็นหลักสูตรที่ยึดผลการเรียนรู้ เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อผู้เรียน/ชุมชน

การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยการสอนบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การเปิดสอนวิชาอาเซียนเพิ่มเติม เนื่องจากไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน ที่แน่นอน เป็นเพียงหน่วยย่อย ๆ เรื่องประชาคมอาเซียนในวิชาสังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์ โดยกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนระดับอื่น ๆ ดำเนินการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ และการศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และปัจจุบันของอาเซียน

3.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หลากหลายโดยจัดกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วม มีการจัดการเรียนการสอนสอดแทรกในรายวิชาพื้นฐาน บูรณาการในแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กับกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดวิเคราะห์ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้ที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้น ให้นักเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีการเรียนรู้กับเจ้าของภาษาจัดกิจกรรมค่ายภาษาอาเซียน มีการพัฒนาทักษะในการอ่านการเขียน การพูดและการฟัง และนักเรียนหาข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน

3.2 การบูรณาการเรื่องประชาคมอาเซียนในการจัดการเรียนรู้

ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สอนร่วมกันตามตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง การบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นำความรู้เกี่ยวกับอาเซียนมาใช้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของประเทศอาเซียนจัดกิจกรรมค่ายภาษาอาเซียน และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกันทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น พหุวัฒนธรรมร่วมกัน ได้แก่ การถวายเทียนพรรษา การทอดกฐิน การทอดผ้าป่าสามัคคี การแสดงดนตรีพื้นเมือง การจัดนิทรรศการในงานต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน การแสดงวัฒนธรรมที่แตกต่างการนำเสนอผลงานเกี่ยวกับองค์ความรู้อาเซียนก่อนปิดภาคเรียน

3.3 การใช้สื่อเทคโนโลยี

แหล่งเรียนรู้อาเซียนศึกษา เน้นการจัดการความรู้ การเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดมุม ASEAN Focus School ภายในห้องสมุด การให้คำแนะนำนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีที่มากขึ้น ตามศักยภาพของนักเรียนหาข้อมูลจากเว็บไซต์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ใช้อินเทอร์เน็ตส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ใช้ power point ทำบทเรียน เป็นต้น

3.4 การใช้แหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด มีการจัดมุม ASEAN Focus School ภายในห้องสมุด ห้องศูนย์อาเซียนห้องศูนย์ AFS มีการจัดหาหนังสือวารสาร จัดระบบสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เช่น สื่อ วิทยุทัศน์ ห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมการจัดทำแหล่งเรียนรู้อาเซียนศึกษาในโรงเรียน โดยเน้นการจัดการความรู้ การเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต จัดโครงการร่วมกับประเทศ ในอาเซียนตามโครงการ Connecting Classrooms จัดให้นักเรียนเรียนภาษาอาเซียนตามความถนัด และความสนใจ นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างน้อย 2 ภาษา

3.5 การวัดผลและประเมินผล

การวัดผล และประเมินผลโดยใช้แบบประเมินผลตามสภาพจริง สอบถามผู้เรียน เป็นรายบุคคล การสังเกต การใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ การตอบปัญหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การประมวลผลความรู้สู่กัศรัณย์ การสรุปบรรยายและนำเสนอของนักเรียน

3.6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ครูและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการติดต่อสื่อสาร การส่งข้อมูลต่าง ๆ ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ใช้กิจกรรมโครงการ Connecting Classrooms มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอน การทำโครงการ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูผู้สอนในทุกประเทศอาเซียน

3.7 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

การติดต่อกับบุคลากรในโรงเรียนอื่น โดยมีการให้ข้อมูลส่งเสริม ชักชวนให้เข้าร่วมโครงการใช้กิจกรรมโครงการ Connecting Classroom มีโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสื่อสาร มีการสร้างความตระหนักรู้อาเซียนสู่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรครู ในพื้นที่ มีการส่งครูและนักเรียนเข้าร่วมในค่ายการศึกษาอาเซียน และเปิดโอกาสให้เดินทางไปเยือนประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน โรงเรียนสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยการดำเนินการจัดประชุมอบรม จัดแหล่งเรียนรู้ จัดตั้งศูนย์อาเซียน รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรม ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จากหน่วยงานและองค์กรภายนอก

นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานสู่โรงเรียนเครือข่าย เพื่อเป็นเวทีในการเผยแพร่ผลงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เช่น งานวันอาเซียน ชุมนุมอาเซียนอาเซียน การสร้างเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ต และโครงการ Connecting Classrooms เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552)

4. ด้านคุณภาพผู้เรียน

4.1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ

4.1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ

4.1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยง

ต่อความรุนแรง โรคร้าย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ

4.1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

4.1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น

4.1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา /

นันทนาการตามจินตนาการ

4.2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

4.2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

4.2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดเวทต่อผู้มีพระคุณ

4.2.3 ยอมรับความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

4.2.4 ตระหนัก รู้คุณค่าร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

4.2.5 มีค่านิยมที่ดีตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

4.3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

อย่างต่อเนื่อง

4.3.1 รู้จักตั้งคำถามเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม และมีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด

และเขียน

4.3.2 มีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้

และสื่อต่าง ๆ รอบตัว

4.3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน

4.3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ และนำเสนองาน

4.4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ

แก้ปัญหาได้อย่างสมเหตุผล

4.4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง ดู และสื่อสารโดยการพูดหรือการเขียน

ตามความคิดของตนเอง

4.4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง

4.4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

4.4.4 มีความคิดริเริ่มและสร้างผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

4.5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

4.5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์

4.5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์

4.5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์

4.5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์

4.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมี

เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

- 4.6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ
 - 4.6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางานและภูมิใจในผลงานของตนเอง
 - 4.6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 - 4.6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ
- แนวทางปฏิบัติ

1. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และการใช้ภาษาต่างประเทศ

ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น ประวัติความเป็นมา ภาษา วัฒนธรรม การเมือง และความเป็นอยู่ของประเทศสมาชิก ผ่านการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยครูผู้สอนบูรณาการหลักสูตรอาเซียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน Connecting Classrooms และทำโครงการ Better Community โครงการ Better Life ร่วมกับเพื่อนในประชาคมอาเซียน ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสารมากขึ้นและสามารถสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตกับครูและเพื่อนในประเทศอาเซียนได้

2. ความตระหนักและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ผู้เรียนมีความตระหนัก และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับปานกลาง ผู้เรียนเห็นว่าการได้เรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีความสำคัญ และมีประโยชน์มาก และต้องการให้ทุกคนมีความตระหนัก และมีเจตคติที่ดีต่อประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาอาเซียนให้เป็นประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง โดยมีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนอย่างลึกซึ้ง

3. การยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

ผู้เรียนมีการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนได้ในระดับปานกลาง เข้าใจถึงความเหมือน และความต่างทางวัฒนธรรมที่สามารถหลอมรวมกัน และสามารถปรับตัวเข้าหากันได้

4. การใช้ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศในการสื่อสาร

ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศในการสื่อสารกับประเทศในประชาคมอาเซียนได้ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เช่น โปรแกรม MSN Facebook e-mail Skype ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาลาว ภาษาพม่า ผู้ปกครอง ผู้ปกครองเครือข่าย และชุมชน โดยเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนในด้านการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณ ผู้ให้ข้อมูล

คาดหวังให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมากขึ้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 5-24) ได้ให้แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ดังนี้

แนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อสู่ประชาคมอาเซียน การบริหารจัดการการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ให้บรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาควรมีแนวทางการดำเนินงานและจัดการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน
2. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการดำเนินงานตลอดแนวทางพร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม/ปฏิทินการดำเนินงาน
3. ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น
4. วางแผนพัฒนาครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. จัดตั้งเครือข่ายในสถานศึกษามีผู้เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงานเทศบาล ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
6. กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวดแข่งขัน อันแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
7. กำหนดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาตามอย่างเป็นระบบ
8. สนับสนุนให้ครู และบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสมาชิกสมาคม/ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ
9. มีการสรุป และรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลายการนิเทศภายใน ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงานการดำเนินการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จะประสบผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม การนิเทศ ติดตาม การประเมินผล เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะช่วยให้การ

ดำเนินงานประสบผลสำเร็จ และทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน ต้องรวมพลังกันให้การส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยเน้นการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศเป็นผู้ให้คำปรึกษา และพี่เลี้ยงแก่ สถานศึกษา และครูผู้สอนกรอบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย กำหนดกรอบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่
 - 1.1 ด้านความรู้
 - 1.2 ด้านทักษะ/ กระบวนการ
 - 1.3 ด้านเจตคติ
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - 2.1 คุณภาพวิชาการ
 - 2.2 คุณภาพครู
3. ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.1 ด้านคุณภาพของผู้บริหารและครู
 - 3.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนกำหนดคุณลักษณะ 3 ด้านดังนี้

1. ด้านความรู้
 - 1.1 มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
 - 1.2 มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนได้แก่
 - 1.2.1 จุดกำเนิดอาเซียน
 - 1.2.2 กฎบัตรอาเซียน
 - 1.2.3 ประชาคมอาเซียน
 - 1.2.4 ความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน
2. ด้านทักษะ/ กระบวนการ
 - 2.1 ทักษะพื้นฐาน
 - 2.2 สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา
 - 2.3 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์
 - 2.4 มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี
 - 2.5 มีความสามารถในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3. ทักษะพลเมือง / ความรับผิดชอบทางสังคม
 - 3.1 เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
 - 3.2 มีภาวะผู้นำ
 - 3.3 เห็นปัญหาสังคม และลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
4. ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน
 - 4.1 เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน
 - 4.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - 4.3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่าง

ถูกต้อง

- 4.4 มีความสามารถในการจัดการ / ควบคุมตนเอง
5. ด้านเจตคติ
 - 5.1 มีความภูมิใจในความเป็นไทย
 - 5.2 ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน
 - 5.3 มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน
 - 5.4 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมภิบาล สันติวิธี/สันติ

ธรรม

- 5.5 ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา
- 5.6 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัดคุณภาพครู

1. ครูผู้สอนมีความรู้ เกี่ยวกับอาเซียน ภูมิภาคอาเซียน ประชาคมอาเซียน
2. ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร
3. ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้
4. ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล และการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline)
5. ครูใช้เทคนิค และวิธีการสอนที่หลากหลายโดยเน้นกิจกรรม หรือกระบวนการในการจัดการเรียนรู้
6. ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศ และในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน
7. ครูใช้การวิจัย สื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

2. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะการณ์จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และทักษะในการใช้ ICT

4. ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เช่น โรงเรียน องค์กรเอกชน หน่วยงานราชการ ฯลฯ

5. ผู้บริหารมีความสามารถในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน

6. ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายในกลุ่มประชาคมประเทศสมาชิกอาเซียน

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลดำเนินการ

การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลดำเนินการ เป็นขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

1. ประเมินความพร้อมก่อนดำเนินการ

การประเมินความพร้อมก่อนดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นการศึกษา และรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับใช้วางแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาที่เหมาะสมดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ความพร้อมของหลักสูตร ความสามารถของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน นำมาวิเคราะห์จัดทำเป็นฐานข้อมูล

1.2 ร่วมวางแผนการนิเทศ โดยนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้สังเคราะห์ไว้ มาวางแผนพัฒนา ตามลำดับ ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การร่วมกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา การร่วมประชุมกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานของสถานศึกษา การให้ความรู้ คำปรึกษา และข้อเสนอแนะการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ การร่วมจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน/ รายงานการรวบรวมข้อมูลที่เป็นจุดพัฒนา/จุดเด่น เพื่อนำไปวางแผนสนับสนุนการพัฒนาต่อไป

2. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่สถานศึกษาได้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากร การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

2.2 ให้คำปรึกษา แนะนำตามสถานการณ์ปัญหาของแต่ละสถานศึกษา

2.3 รวบรวมปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการสนับสนุนให้เกิด

การนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง

2.4 ประเมินสภาพความสำเร็จของสถานศึกษา สังเคราะห์และสะท้อน

ผล

2.5 รวบรวมกิจกรรม / ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา และถอดความรู้เพื่อหา Best Practice และเผยแพร่ในวงกว้างต่อไปโดยอาจจัดทำในลักษณะ KM และนำ Best Practice ลงใน Blog KM

2.6 นำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา และผดุงคุณภาพให้มีความยั่งยืนต่อไป

3. การประเมินผลหลังการดำเนินงาน

3.1 จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละระดับ

3.2 คัดเลือก Best Practice ในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่

3.3 เผยแพร่ผลงาน โดยจัดนิทรรศการ / ถอดความรู้ จัดเวทีแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ระดับชาติ

3.4 ประกาศเกียรติคุณให้รางวัลการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ในสถานศึกษาทั้งระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งนักเรียน และสถานศึกษา จำเป็นต้องดำเนินงานตามหลักการ พัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ โดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหาร งานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป โดยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์

1. สภาพทั่วไป

1.1 ลักษณะที่ตั้ง และขนาดจังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศา 25 ลิปดา และ 16 องศา 40 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศา 50 ลิปดา และ 103 องศา 30 ลิปดาตะวันออก มีพื้นที่ 5,228,843 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,307,302 ไร่ ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ 470 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดบุรีรัมย์

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด พื้นที่โดยทั่วไปไม่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 130 - 230 เมตร ด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเป็นที่ราบสูงในเขต อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเชียงยืน และอำเภอกันทรวิชัย ครอบคลุมพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่จังหวัดและค่อย ๆ ลาดเทมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ มีแม่น้ำสำคัญหลายสายไหลผ่าน สภาพพื้นที่แบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

1.2.1 พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ เช่นที่ราบลุ่มแม่น้ำชีในบริเวณอำเภอมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัยและทางตอนใต้ของจังหวัดแถบชายทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นแนวยาวไปทางตะวันออกเฉียงถึงอำเภอมหาสารคาม

1.2.2 พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบสลับกับลูกคลื่นลอนลาด พบทางบริเวณตอนเหนือของอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย บริเวณนี้มีเนื้อที่ประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ของจังหวัด

1.2.3 พื้นที่ลูกคลื่นสอยลาดสลับกับพื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน พบทางตอนเหนือและตะวันตกของจังหวัด

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

เป็นลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน (Tropical Monsoon Climate) ในช่วงมรสุมฤดูร้อน จะมีอากาศร้อนอบอ้าวในช่วงมรสุมฤดูร้อนจะได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งทำให้เกิดฝนตก สำหรับปริมาณน้ำฝนที่พื้นที่บริเวณจังหวัดได้รับนั้น ส่วนมากจะเกิดจากผลกระทบของพายุ หมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านประเทศเวียดนามและเข้าสู่ประเทศไทย

2. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพกลุ่มเกษตรกรกลุ่มแม่บ้าน ในการพัฒนาทักษะ ในการประกอบอาชีพเพื่อให้เข้มแข็งและมีรายได้เพิ่มขึ้น

3. นโยบายด้านสังคม

สนับสนุนระบบบริการสาธารณสุขเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ตลอดจนให้ความรู้ ความเข้าใจกับประชาชนในการดูแลสุขภาพสภาพในด้านต่าง ๆ

4. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว

ส่งเสริมสนับสนุนดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน บำรุงรักษาแม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำต่าง ๆ ไว้ใช้ในการอุปโภค - บริโภค

5. นโยบายด้านการบริหารจัดการที่ดี

ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและตามนโยบายของรัฐบาลในการบริหารงานตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6. นโยบายด้านการบริการสาธารณะ

ก่อสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำจัดสรรงบประมาณให้มีระบบบรรเทาสาธารณภัย เพื่อช่วยเหลือประชาชนตามความเดือดร้อนที่ประชาชนได้รับ โดยเป็นไปตามขอบข่ายและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดก่อสร้างปรับปรุง บำรุงรักษา ซ่อมแซม ถนน สะพาน การสาธารณสุขโปศ ตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากกระทรวง กรม ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บริหาร ข้าราชการครู และจำนวนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมหาสารคาม

ลำดับ	โรงเรียน	เขตอำเภอ	ครู-บุคลากร				นักเรียน
			ผู้บริหาร	รอง ผู้บริหาร	ครู	รวม	
1	จंबาวิทยาคม	วาปีปทุม	1	1	17	19	393
2	ดอนเงินพิทยาคม	เสิงยีน	1	0	12	13	113
3	หนองเหล็กศึกษา	โกสุมพิสัย	1	1	22	24	506
4	ศรีสุขพิทยาคม	กันทรวิชัย	1	1	15	17	257
5	มะค่าพิทยาคม	กันทรวิชัย	1	1	22	24	285
6	เลิงแฝกประชาบำรุง	กุดรัง	1	1	17	19	212
7	หนองบัวปียนิมิต	โกสุมพิสัย	1	1	11	13	123
8	ท่าขอนยางพิทยาคม	กันทรวิชัย	1	2	51	54	816
9	นาสีนวนพิทยาสรรค์	กันทรวิชัย	1	0	13	14	139
10	ขามบ่อมพิทยาคม	วาปีปทุม	1	1	14	16	360
11	เสื่อไก่อภวิทยาสรรค์	วาปีปทุม	1	2	29	32	520
12	นาข่าพิทยาคม	วาปีปทุม	1	3	39	43	844
13	หนองโกวิชาประสิทธิ์ พิทยาคม	บรบือ	1	0	11	13	142
14	หนองโพธิ์พิทยาคม	นาเชือก	1	1	22	24	410
15	หัวเรือพิทยาคม	วาปีปทุม	1	1	25	27	668
16	มัธยมดงยาง	นาคูน	1	1	15	17	270
17	เวียงสะอาดพิทยาคม	พยัคฆภูมิพิสัย	1	1	28	30	496
18	โรงเรียนเมืองเตา วิทยาคม	พยัคฆภูมิพิสัย	1	1	27	29	610
19	แก้งวิทยานุกูล	เมือง	1	1	15	17	131
20	โคกก่อพิทยาคม	เมือง	1	1	30	32	408
รวม			20	21	435	476	7,703

ที่มา (สรุปผลการรายงานข้อมูลสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. 2556 : 6-7)

นโยบายความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 - 2559 มีดังนี้
(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2549 ข : 2-16)

วิสัยทัศน์ กำหนดไว้ดังนี้

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของสังคม และประเทศชาติ ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ภารกิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น กำหนดไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนา และวางรากฐานชีวิตการเตรียมความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียน มีความรู้คู่คุณธรรม และมีความสำนึกในความเป็นไทย
3. การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการ และหรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
4. การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษา นันทนาการ กิจกรรมเด็ก และเยาวชนแก่เด็ก และเยาวชนประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย
5. การดำเนินงานด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น กำหนดไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ และเตรียมความพร้อม ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
3. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินตามความต้องการ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกาย และฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬานันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้าง และพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีความเป็นอิสระแก่สังคม
7. เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 - 2559 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดนโยบายไว้ 12 ด้าน คือ

1. นโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้ได้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ

สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

2. เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา

3. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน

4. บุคคลที่ได้รับการศึกษาไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องได้รับโอกาส เข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. มีระบบบริหารหรือการประสาน ให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับบริการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษ ตามศักยภาพที่จะเรียนได้

6. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาด้วย รูปแบบที่เหมาะสม

มาตรการ

1. จัดให้มีบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้ได้ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

2. จัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียนตามที่

กฎหมายกำหนด

3. เร่งรัดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้ส่งบุตรหรือบุคคลในความดูแลได้ เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ และนอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของ ครอบครัว

4. ส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแล และสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามที่ต้องการและความเหมาะสม

5. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือผู้ด้อยโอกาส มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นพิเศษ

6. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

2. นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

เป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยมาตรการ

3. จัดการศึกษาปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนหรือศูนย์การเรียนรู้

4. ดำเนินการและหรือส่งเสริม สนับสนุน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแล รับผิดชอบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา จริยธรรม และสามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามที่ต้องการและเหมาะสม

3. นโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

พัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา

เป้าหมาย

1. มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเข้าสู่มาตรฐานชาติ

2. ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน และให้จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกปี

3. สถานศึกษาเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก ภายใน 19 สิงหาคม 2548 และอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี นับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย

มาตรการ

1. จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมาย คุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ

2. ให้นำหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพภายนอกตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่กำหนด

3. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. นโยบายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา

จัดระบบบริหาร และการจัดการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อจัดการศึกษาของเอกชนหรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

เป้าหมาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษา

2. จัดการศึกษาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับระยะเวลา และเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อจัดการศึกษาเอกชน โดยรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการ

4. สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหาร และจัดการศึกษา

มาตรการ

1. มีการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษาจากรัฐและดำเนินการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มาตรฐาน ตามศักยภาพ ความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น โดยได้รับการประสานและส่งเสริม สนับสนุน จากกระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

2. ปรับปรุง แก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยไม่กระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน

3. ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4. ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระในการดำเนินการบริหารและจัดการศึกษา

5. นโยบายด้านครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

วางแผนงานบุคคลเพื่อใช้ในการประสานข้อมูล และเป็นข้อมูลในการนำเสนอพิจารณาสรรหาบุคลากร พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ ค่าตอบแทนเพียงพอและเหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง

เป้าหมาย

1. มีการวางแผนงานบุคคลทางการศึกษาตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกฎหมาย

3. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการ

1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษา

2. ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนบุคคลทางการศึกษา ตามความต้องการและตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. จัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริมพัฒนาครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและหรือมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์ และหรือผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติ

4. จัดทำเกณฑ์และดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5. จัดตั้งชมรมหรือองค์กรวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาวิชาชีพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ

6. ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการ

6. นโยบายด้านหลักสูตร

ให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียด สาระหลักสูตรแกนกลางและสาระหลักสูตรท้องถิ่น ที่เน้นความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของสังคมและชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

เป้าหมาย

1. การจัดทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ จะต้องมีความหลากหลายและถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

2. สถานศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงความเป็นไทย และความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจน เพื่อการศึกษาต่อในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

3. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของรัฐ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมของแต่ละท้องถิ่น

มาตรการ

1. ให้สถานศึกษากำหนดรายละเอียดสาระของหลักสูตรแกนกลาง และสาระของหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความต่อเนื่อง หลากหลาย ซึ่งจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

2. สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็ผลการศึกษาจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์ทำงาน

3. สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดสาระของหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีรายละเอียดสาระการเรียนรู้ ในเรื่องต่อไปนี้

4. ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

6. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

7. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

8. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

9. สถานศึกษาจัดทำสาระหลักสูตรท้องถิ่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในชุมชน สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงสาระความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย

10. จัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

11. สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่อง และร่วมปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามที่กำหนด

12. พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจ สังคม และวิทยาการในบริบทของสังคมไทย

7. นโยบายด้านกระบวนการเรียนรู้

จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีจิตสำนึกในความเป็นไทยและสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

เป้าหมาย

1. การจัดการศึกษาเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละรูปแบบและระดับการศึกษา
2. ผู้เรียนได้รับการศึกษาตามความสนใจ ความถนัด โดยเรียนรู้จากการผสมผสานสาระความรู้ เรียนรู้พร้อมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกสถานที่จากประสบการณ์จริง โดยสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และประยุกต์ความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข
3. ผู้สอนมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

มาตรการ

1. สถานศึกษาจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามระดับการศึกษา
2. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
5. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
7. ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา
8. ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

9. ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความ เข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาาระหว่างชุมชน

10. ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา

11. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการ เรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

8. นโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สินในประเทศจากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาแล จัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมาย

1. จัดระบบ และหรือวางแผนการระดมทรัพยากร และการลงทุน เพื่อ การศึกษาจากเงินงบประมาณ ทรัพย์สิน และทรัพยากรที่ได้รับการสนับสนุนในประเทศจาก ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กร สถาบัน รวมทั้งจากต่างประเทศ และภาษีเพื่อ การศึกษาในอัตราส่วนที่เหมาะสมของงบประมาณทั้งหมดในงบประมาณนั้น

2. ส่งเสริม สนับสนุน รมรงค์ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา

มาตรการ

1. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละ กลุ่ม โดยคำนึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม

2. สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและงบลงทุนให้ สถานศึกษาตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระ

ในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

3. สนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

4. สนับสนุนเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐให้เท่าเทียมกัน

5. จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น

6. จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น

7. จัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

8. ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษ แนวทางจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

9. ให้ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

10. สนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้สถานศึกษาสามารถและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

11. ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

9. นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนเอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุน การผลิตและมีแรงจูงใจในการผลิต รวมถึงการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจน การสื่อสารทุกรูปแบบ สื่อตัวนำและโครงสร้าง

พื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสาร
ในรูปอื่น

เป้าหมาย

1. พัฒนาคู อาจารย์ คณาจารย์ และบุคคลทางการศึกษา ให้มีความรู้
ความสามารถ ทักษะในการผลิต พัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม
คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. มีคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่ง
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์
สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา
ศิลปะ และวัฒนธรรมตามความจำเป็น

4. มีการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรการ

1. พัฒนาคูลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มี
ความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและ
ประสิทธิภาพ

2. พัฒนาขีดความสามารถผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มี
ความรู้และทักษะเพียงพอ ที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้
อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้
เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

4. จัดให้มีคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่ง
วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปอื่น เพื่อใช้ประโยชน์
สำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา
ศิลปะและวัฒนธรรมตามความจำเป็น

5. จัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่า
สัมปทานและผลกำไร ที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และ
โทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการ
ลดอัตราค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อการพัฒนาคนและสังคม

6. จัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานดูแลให้บริการทางเทคโนโลยี เสนอนโยบายแผนส่งเสริมและประสานการวิจัย การพัฒนาและการประยุกต์ใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิต และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

10. นโยบายด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กเยาวชน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบบริการแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนอย่างหลากหลาย เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

1. มีสถานที่เล่นกีฬา ออกกำลังกาย และนันทนาการอย่างเหมาะสม
 2. ให้ประชาชนมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย การกีฬา นันทนาการ และการแสวงหาความรู้
 3. สร้างทักษะพื้นฐานด้านกีฬาเพื่อนำไปสู่การแข่งขันกีฬา กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่ออาชีพ กีฬาเพื่อการอาชีพ ตามความพร้อมและความเหมาะสม
 4. มีการจัดตั้ง และดำเนินการด้านแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ
 5. ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ระเบียบวินัยความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม
- มาตรการ
1. จัดตั้งและสนับสนุนให้มีศูนย์เยาวชน ลานกีฬา สนามกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย สวนสุขภาพและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
 2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกีฬาเพื่อมวลชน กีฬาพื้นเมืองอย่างแพร่หลาย
 3. จัดกิจกรรมกีฬาสำหรับบุคคลกลุ่มพิเศษอย่างเหมาะสมและเพียงพอ
 4. ฝึกกีฬาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ฝึกสอนที่มีความชำนาญในด้านการกีฬาแต่ละประเภทตามศักยภาพและความพร้อมของท้องถิ่น
 5. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มและจัดตั้งชมรม สมาคม สโมสร องค์กรเกี่ยวกับการกีฬาและนันทนาการ
 6. ส่งเสริมหรือจัดให้มีการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ
 7. อนุรักษ์และเผยแพร่ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้เด็กเยาวชนด้านการออกกำลังกาย การกีฬา นันทนาการ กิจกรรมค่ายอย่างต่อเนื่องทั่วถึง

8. ดำเนินการจัดตั้ง ตลอดทั้งให้การสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น

9. จัดกิจกรรมปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ระเบียบวินัย ความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม เช่น ค่ายเยาวชน นิทรรศการ ฯลฯ

11. นโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพ

สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้มีการประกอบอาชีพอิสระที่ถูกต้องตามกฎหมาย จัดให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการระดมทุนและการจัดการนำวิทยาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการประกอบอาชีพ การจัดการด้านการตลาดให้ได้มาตรฐาน และความเหมาะสมตามสภาพท้องถิ่น

เป้าหมาย

1. มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
 2. ประชาชนได้รับการพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพ
 3. มีการระดมทุนและรวมกลุ่มของผู้ประกอบอาชีพอิสระในลักษณะเดียวกัน
- เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
4. มีการพัฒนามาตรฐานของสินค้า บริการ และบรรจุภัณฑ์ให้สามารถออกสู่ตลาดสากล

5. ให้มีระบบการจัดการ และสร้างเครือข่ายด้านการตลาด มาตรการ

1. สำรวจข้อมูลพื้นฐานอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
2. สำรวจและจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น
3. จัดให้มีการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการประกอบอาชีพ การจัดการและการตลาดให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ตามสื่อประเภทต่าง ๆ
4. จัดทัศนศึกษา และส่งบุคลากรรับความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาและเผยแพร่

12. นโยบายด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
บำรุงรักษา ส่งเสริม และอนุรักษ์ สถาบันศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดสังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ และสังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน สืบทอดวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจ ในเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

จากการศึกษานโยบายความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพสูง ทั้งด้านปัจจัยสนับสนุน ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ได้มีการจัดเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน การเตรียมบุคลากร ให้มีความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จึงได้มีการดำเนินงานรวมถึงการร่วมมือกับ หน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถดำเนินงานการเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคามจึงได้จัดสรรงบประมาณโครงการดังนี้

1. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ต มีงบประมาณตั้งไว้ 336,000 บาท เพื่อ เป็นค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ตในโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้
 - 1) ระบบ Asymmetric Digital Subscriber Line : ADSL โรงเรียนละ 9,600 บาทต่อปี
 - 2) ระบบ Wireless Fidelity : WiFi โรงเรียนละ 7,200 บาทต่อปี
 ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรร งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5.2
2. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน งบประมาณที่ตั้งไว้ 2,000,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 โรงเรียน ๆ ละ 100,000 บาท ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับ การจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตาม หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5.6
3. งบประมาณโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง งบประมาณตั้งไว้ 100,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นเงินค่าใช้จ่ายโครงการพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เช่น ค่าลงทะเบียน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทางไปราชการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามระเบียบของทางราชการ
4. งบประมาณโครงการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ขององค์การบริหารส่วน จังหวัดมหาสารคาม งบประมาณตั้งไว้ 50,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดทำ

แผนพัฒนาการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และการจัดทำแผนการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

5. งบประมาณโครงการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดการความรู้ประชาชนเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) งบประมาณที่ตั้งไว้ 500,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดการความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เช่น การจัดฝึกอบรม การจัดทำวารสาร การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการเอง หรือ ร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นดำเนินการ

6. งบประมาณโครงการส่งเสริมสนับสนุนความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ศิลปะ ดนตรี กีฬา และนันทนาการ งบประมาณที่ตั้งไว้ 500,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการส่งเสริมสนับสนุนความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ศิลปะ ดนตรี กีฬา และนันทนาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เช่น ค่าจัดฝึกอบรม การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการเก็บตัวฝึกซ้อม เข้าร่วมการแข่งขัน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำเนินการเอง หรือ ร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นดำเนินการ

7. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และโครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับอาเซียน งบประมาณที่ตั้งไว้ เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 โรงเรียน ๆ ละ 20,000 บาท จำนวนเงิน 400,000 บาท และค่าใช้จ่ายตามโครงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับอาเซียน เช่น การจัดฝึกอบรม จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จำนวนเงิน 100,000 บาท ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5.1

8. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการพัฒนาข้าราชการครู ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม งบประมาณที่ตั้งไว้ 1,500,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาข้าราชการครู ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครูคน ละ 3,000 บาท ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5.3

9. งบประมาณโครงการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศ งบประมาณที่ตั้งไว้ 1,000,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศ

เฉลิมพระเกียรติ ฯ ของโรงเรียนในสังกัด และบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เช่น การจัดฝึกอบรม จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ค่าจ้างครูชาวต่างชาติ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำเนินการเอง หรือร่วมกับส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่น ดำเนินการ

10. งบประมาณโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัด อปท. กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ที่ 12 งบประมาณที่ตั้งไว้ 50,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัด อปท. กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 12 เช่น ค่าจัดอบรม จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำเนินการเอง หรือร่วมกับส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่น ดำเนินการ

11. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน งบประมาณที่ตั้งไว้ 1,000,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 20 โรงเรียน ๆ ละ 50,000 บาท ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5.7

12. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการนำร่องการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาตลอดชีพสู่ความเป็นเลิศ งบประมาณที่ตั้งไว้ 1,000,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการนำร่องการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาตลอดชีพสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของเด็ก ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5. 21

13. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศอาเซียน (การแลกเปลี่ยนนักเรียน) งบประมาณที่ตั้งไว้ 500,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศอาเซียน (การแลกเปลี่ยนนักเรียน) ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5.22

14. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านในสถานศึกษา อปท. งบประมาณที่ตั้งไว้ เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านในสถานศึกษา อปท. โรงเรียนในสังกัด อปท. ระดับกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5. 24

15. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการจัดค่ายพัฒนาเด็กและเยาวชน ชัดเจนในค่ายต่างประเทศ งบประมาณตั้งไว้ 100,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการจัดค่ายพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น ค่าจัดอบรม การจัดวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการเอง หรือร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นดำเนินการ

16. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน งบประมาณที่ตั้งไว้ 1,600,000 บาท เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โรงเรียนละ 80,000 บาท ทั้งนี้จะเบิกจ่ายต่อเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป ด้านการศึกษาจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่ ที่ มท 0893.3/ว 1506 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2556 ข้อ 5. 15

17. งบประมาณด้านค่าใช้จ่ายในการติดตามผลศูนย์การเรียนรู้ งบประมาณตั้งไว้ 100,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการติดตามผลศูนย์การเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เช่น ค่าจัดอบรม การจัดวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการเอง หรือร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นดำเนินการ

18. งบประมาณโครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้านวิชาการ งบประมาณที่ตั้งไว้ 100,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้านวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เช่น ค่าจัดอบรม การจัดวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการเอง หรือร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นดำเนินการ

19. งบประมาณโครงการพัฒนาสมรรถนะและความสำคัญของการเรียนรู้ตาม เป้าหมายหลักสูตร งบประมาณ 100,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนาสมรรถนะและความสำคัญของการเรียนรู้ตามเป้าหมายหลักสูตร ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เช่น ค่าจัดอบรม การจัดวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการเอง หรือร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นดำเนินการ

20. งบประมาณโครงการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเรียนรู้ตาม เป้าหมายหลักสูตร งบประมาณที่ตั้งไว้ 100,000 บาท เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการพัฒนา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการเรียนรู้ตามเป้าหมายหลักสูตร ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เช่น ค่าจัดอบรม การจัดวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการเอง หรือร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นดำเนินการ

แผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่มีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม ภายใต้กรอบนโยบายจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนของสถานศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม มีเขตพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด ในด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม และสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมมีความเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และความต้องการของท้องถิ่นภายใต้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (แผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2553-2557 ม.ป.ป. : 3-6)

ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีทั้งหมด 5 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ได้แก่

- 1) การส่งเสริม และพัฒนาระบบการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและมุ่งสู่อาเซียน
- 2) การพัฒนาโรงเรียนในสังกัดเป็นโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานตัวอย่างตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น
- 3) การพัฒนา และเพิ่มศักยภาพ ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาในทุกด้าน
- 4) การจัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ นวัตกรรม การศึกษา เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
- 5) การสร้างโอกาส และสร้างเครือข่ายทางการศึกษากับหน่วยงานต่าง ๆ ทุกระดับ
- 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การวิจัย และการนิเทศติดตาม
- 7) การส่งเสริมและพัฒนาระบบการพัสดุและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปโภคการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีแนวทางการพัฒนา ได้แก่

- 1) การส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) การอนุรักษ์และเพิ่มมูลค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) การบูรณาการร่วมกับส่วนราชการอื่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี
- 4) การส่งเสริมการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) การสนับสนุน พัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์คอมพิวเตอร์ชุมชน 2) การส่งเสริมการพัฒนาระบบเทคโนโลยี และการสื่อสาร 3) การส่งเสริม พัฒนาการนาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา 4) การสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ 5) การเพิ่มศักยภาพครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และประชาชนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริม พัฒนากีฬาสันทนาการ มีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) การส่งเสริมสนับสนุนการกีฬานักเรียน การจัดการแข่งขันกีฬา กีฬาต้านยาเสพติด กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ 2) การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากีฬา 3) การส่งเสริมกีฬาทุกประเภท ตลอดจนจัดให้มี และปรับปรุงสถานที่ ลานกีฬา สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา ส่งเสริมการออกกำลังกายและนันทนาการชุมชน 4) การส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีแนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) สนับสนุนทรัพยากรด้านการบริหารในทุกด้าน 2) ปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล 3) ส่งเสริมการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการทางการศึกษา 4) สร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา 5) สร้างนวัตกรรมทางการบริหารการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 มี 3 ประเภท คือ

1. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

2. แผนพัฒนาสามปี หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่อง และเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวน เพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

3. แผนการดำเนินงาน หมายความว่า แผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา และกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในจังหวัด
2. เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในภาพรวม และสอดคล้องกับสภาพพื้นที่อย่างแท้จริง
3. เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น “แผนพัฒนาสามปี”
4. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนา บุคลากร พัฒนาคุณภาพ สาธารณูปโภค และการบริหารการจัดการที่ดี
5. เพื่อประสานการพัฒนาให้สอดคล้องทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา และห้วงระยะเวลาให้ครอบคลุมแผนพัฒนาสามปี ซึ่งมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. เตรียมการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1.1 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ดังนั้น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับกรอบยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแล้ว (ใช้กรอบยุทธศาสตร์ฯ เดียวกันกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี) จะต้องกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้เหมาะสมเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปีแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

1.2 การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนา รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อาจจัดในคราวเดียวกันกับการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยแจ้งวัตถุประสงค์และนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาของแต่ละประเภทได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

1.3 ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยพิจารณาวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ว่าควรจะต้องปรับปรุง แก้ไขหรือคงไว้ในประเด็นใด เพื่อจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์พัฒนาฉบับใหม่

1.4 สำหรับข้อมูลในการจัดทำ/ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้พิจารณาจากปัญหาความต้องการของประชาชน นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช 2 ค ผังเมืองหรือผังตำบล เมืองนำอยู่ วัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นต้น

1.5 ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนา โดย

1.5.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (SWOT Analysis) ตลอดจนการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนายุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนา

1.5.2 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ โดย พิจารณานำปัญหา/ความต้องการของชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนา

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รูปแบบเค้าโครงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ถือปฏิบัติ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วน ที่สุด ที่ มท 0810.2/ว 712 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2549

3. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และประกาศใช้ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

4. เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแล้ว ให้ ผู้บริหารท้องถิ่นนำไปปฏิบัติ รวมทั้งแจ้งสภาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศใช้และปิดประกาศโดย เปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เป็นเครื่องมือในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในจังหวัด
2. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการของ ประชาชนในภาพรวมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่อย่างแท้จริง
3. เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น “แผนพัฒนาสามปี”
4. เพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนา บุคลากร พัฒนาคุณภาพ สาธารณูปโภค และการ บริหารการจัดการที่ดี
5. ประสานการพัฒนาให้สอดคล้องทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาบริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม แสดงให้เห็นว่าองค์การ บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพสูง ทั้งนโยบาย และ

ยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนามุ่งเน้น เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีโครงสร้างองค์กรประกอบด้วยหน่วยงานที่สำคัญ คือ กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นส่วนราชการสำคัญที่จะขับเคลื่อนแนวนโยบายสำคัญต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา พัฒนาระบบการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาสามารถพัฒนาและเตรียมบุคลากรด้านการศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน ให้เป็นผู้มีคุณภาพมีทักษะ และศักยภาพตามมาตรฐานสากล และมีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต อันใกล้ได้การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของท้องถิ่นในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดผลที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายนโยบายที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้กำหนด และนำเสนอไว้ต่อประชาชนก่อนกระบวนการเลือกตั้ง แต่อย่างไรก็ตามในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจะไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างยั่งยืนหากขาดการบูรณาการกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดในภาพรวม ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหา หรือศักยภาพในบางประเด็นที่จะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับ

ดังนั้นในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการประสานยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุกระดับเพื่อให้การดำเนินงานประสานสอดคล้อง และสนับสนุนกัน เพื่อแปลงนโยบายนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ที่มีความเชื่อมโยงกันของการพัฒนาในจังหวัด และยุทธศาสตร์จังหวัดในรายละเอียดต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร)

ทำการศึกษาค้นคว้าเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่สัมพันธ์กับต่างประเทศ ความคิดเห็นของประชาคมมหาวิทยาลัยราชภัฏ ต่อการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปัญหาอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสู่ประชาคมอาเซียนพร้อมวิธีการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะจากประสบการณ์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ด้านการเตรียม

ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งได้ผลการศึกษา สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏได้เปิดสอนหลักสูตรต่าง ๆ โดยให้โอกาสนักศึกษาต่างชาติ เข้ามาทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยมีทั้งนักศึกษาประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียน และ ไม่ได้เป็นสมาชิกอาเซียน เข้ามาศึกษาในการเรียนการสอนมีภาษาที่ใช้ทั้งภาษาไทย อังกฤษ และ จีน

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏมี โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศจำนวน 21 ประเทศ 172 โครงการ โดยเป็นความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน 43 โครงการ และ โครงการความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น มากที่สุด คือ ร่วมมือ กับจีนจำนวน 66 โครงการ

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏมีอาจารย์ที่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้จำนวน 7,358 คน คิดเป็นร้อยละ 61.84 ของจำนวนอาจารย์ทั้งหมด ภาษาที่ใช้สื่อสาร ได้แก่ ภาษาลาว เวียดนาม พม่า มลายู ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่อาจารย์ส่วนใหญ่ สื่อสารได้ รองลงมา ได้แก่ ภาษาลาว จีน และญี่ปุ่น และภาษาอื่น ๆ ที่สื่อสารได้ คือ ฝรั่งเศส เยอรมัน เกาหลี รัฐเซีย นอร์เวย์ อิตาลี และสเปน

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศมีนักศึกษาต่างชาติที่เป็นสมาชิกของประเทศ อาเซียนจำนวนทั้งสิ้น 628 คนจาก 6 ประเทศ ทั้งนี้ นักศึกษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จากประเทศจีน (2,339 คน)

5. ประชาคมมหาวิทยาลัยราชภัฏเห็นความสำคัญ และมีการเตรียมการด้านภาษา และวัฒนธรรม รวมทั้งองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนให้อาจารย์ และนักศึกษาก่อ พัฒนาบุคลากร โดยฝึกอบรมภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางในการสื่อสาร รวมทั้งการเห็นด้วย กับการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งเป็นสิ่งที่ดีต่อสภาพเศรษฐกิจ โดยรวมตลอดจนการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เท่าเทียมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ในประเทศ เอเชีย/ภูมิภาคตลอดจนสร้างเข้มแข็ง และสามารถพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นที่ยอมรับเห็นด้วย กับการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การประชุมเพื่อสร้างเครือข่ายทาง วิชาการและอื่น ๆ การพัฒนาบุคลากรทั้งอาจารย์และนักศึกษา ยกระดับมาตรฐานการศึกษาของ อาเซียนสู่สากลและในระดับโลกรวมทั้งการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

6. มหาวิทยาลัยราชภัฏเตรียมความพร้อมในการรองรับการเข้าสู่ประชาคม อาเซียนทั้งในลักษณะการผนึกกำลังร่วมกันและการดำเนินงานของแต่ละมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

6.1 การเตรียมความพร้อมในรูปแบบการผนึกกำลังร่วมกัน เป็นการ ดำเนินงานตามผลจากมติที่ประชุมอธิการบดี มีดังต่อไปนี้

6.1.1 การนำข้อมูลจากการสำรวจผลการเตรียมความพร้อมในช่วงเวลาที่ผ่านมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนา เป็นการสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง เพื่อให้มีการศึกษาและเรียนรู้พร้อมทั้งร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนา

6.1.2 การจัดโครงการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยพัฒนาอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทยร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศด้วยการอบรมระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาวิจัย การจัดการเรียนการสอน และประสบการณ์ด้านต่างประเทศ อบรมในประเทศไทย ประมาณ 1-2 สัปดาห์ และไปหาประสบการณ์ต่างประเทศ

6.1.3 การจัดให้ผู้บริหารได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยให้อธิการบดีทุกคนจัดสายเดินทางไปดูงานในประเทศอาเซียน เพื่อไปศึกษาวิจัย และเรียนรู้การเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลมาสรุปร่วมกันเพื่อวางแนวทางการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพของการบริหารงานและการพัฒนาบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏต่อไป

6.2 การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้เตรียมความพร้อมต่าง ๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 สรุปได้ 5 เรื่องสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ การพัฒนาหลักสูตร/การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร (ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่) การพัฒนานักศึกษาและการพัฒนาศูนย์/หน่วยงานให้บริการด้านภาษา

7. ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย อาจารย์ชาวต่างประเทศไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา มีโอกาสใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารน้อย ประชาคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ยังไม่มีความคุ้นเคย กับการดำเนินกิจกรรมร่วมกับต่างประเทศ ผู้มีความรู้ความสามารถในบริบทของอาเซียนมีจำนวนไม่มาก และปัญหาการขาดอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาของประเทศอาเซียน

8. แนวทางการแก้ปัญหาซึ่งได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเพื่อให้คณาจารย์ได้กู้ยืมเป็นทุนศึกษาต่อ อีกทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น การจัดอบรมทางภาษาและส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศและการศึกษาดูงานต่างประเทศ จัดให้ผู้บริหาร พนักงาน นักศึกษา ทำกิจกรรมร่วมกับสถาบันการศึกษา ศึกษาดูงาน ณ ประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

9. มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยามีข้อเสนอแนะจากประสบการณ์การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

9.1 ควรเพิ่มการสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษ และสร้างเครือข่ายการพัฒนาหลักสูตรตามความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศมีโอกาสเลือกเรียน

9.2 ควรมีการแลกเปลี่ยนกลยุทธ์การพัฒนาบุคลากร นักศึกษา และทรัพยากร โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรด้านวิเทศสัมพันธ์

9.3 ควรมีกระบวนการพัฒนา และจัดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และสร้างเครือข่ายเพื่อระดมสรรพกำลังความร่วมมือในการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

9.4 ควรร่วมลงขันเงินวิจัยและจัดทำวิจัยร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

9.5 ควรศึกษาดูงานและประชุมร่วมกับมหาวิทยาลัยเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อและเปลี่ยนเรียนรู้ทำงานร่วมกันในโครงการต่าง ๆ

การุณันท์ รัตน์แสวงษ์ (2554 : 1) เรื่องการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นแน่นอนในปี พ.ศ. 2558 หรือ ค.ศ. 2015 ได้มีการเตรียมการต่าง ๆ มากมาย เพราะหากแผนการรวมประชาคมเกิดเสร็จสมบูรณ์ ประเทศใดที่ขาดความพร้อมย่อมต้องได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ความพร้อมของประเทศไทยขณะนี้ถือว่าคึกคักมากโดยเฉพาะเมื่อกระทรวงศึกษาธิการเดินทางเต็มทีปูพรมวางแผนเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นฮับ ทางการศึกษาของอาเซียน แผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน 2011-2015 กระทรวงศึกษาธิการเน้นบูรณาการ และให้ความสำคัญสอดคล้องกับปฏิญญาด้านการศึกษาอาเซียน คือ ให้ความหลากหลาย และครอบคลุมสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมือง และความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคม และวัฒนธรรม ทั้งนี้จุดเน้นชี้ไปที่เพื่อสร้างอาเซียนให้เป็นประชาคมแห่งความเอื้ออาทร และร่วมแบ่งปัน มีวิสัยทัศน์เดียวกัน มีอัตลักษณ์เดียวกัน และเป็นประชาคมเดียวกัน (One Vision, One Identity, One Community)

จตุพร ยงศร (2554 : 43 - 57) ได้ศึกษานโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ รัฐบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพเมียนมา และราชอาณาจักรกัมพูชา โดยวิธีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงสหวิทยาการของจอร์จ เบอร์เรเดย์ แบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ศึกษาเฉพาะที่ โดยที่ยังไม่นำไปเปรียบเทียบกับประเทศใด ๆ มี 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นตอนการบรรยาย หรือพรรณนา และขั้นตอนการตีความ ส่วนที่ 2 การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ

ประเทศในประชาคมอาเซียนทั้ง 10 ประเทศมี 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นตอนการบรรยาย ขั้นตอนการแปลความ ขั้นตอนการเทียบเคียง และขั้นตอนการเปรียบเทียบ ผลการศึกษา พบว่า นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียนทั้ง 10 ประเทศมีจุดรวม คล้ายคลึงกัน 3 ประการคือ (1) การขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง (2) การยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และ (3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และเมื่อเปรียบเทียบเชิงนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การเมืองการปกครองสภาพทางภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมจำนวนประชากร และ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศในประชาคมอาเซียน ส่งผลให้นโยบายการพัฒนาคุณภาพ การศึกษามีความแตกต่างกัน สำหรับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของราชอาณาจักรไทย พบว่า การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยปฏิรูปโครงสร้าง และการบริหารจัดการระดมทรัพยากร เพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาคู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ยกระดับมาตรฐานการศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ ปรับปรุงระบบ การบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษา และการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษา และในชุมชน ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ คือ แนวทางสำคัญของการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ต้องให้ ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา โดยทำให้เกิดกระบวนการเชื่อมโยง กับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา และแผนพัฒนาการอุดมศึกษาให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้โอกาสอย่างเท่าเทียม พัฒนาสังคมไปสู่ฐานความรู้ สามารถประกอบ อาชีพของตน เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในภูมิภาคประชาคมอาเซียน และต้องมุ่ง พัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาที่เป็นบริบทเฉพาะของประเทศไทย โดยเน้นให้ความสำคัญ ความสำเร็จกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ให้รองรับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี มุ่งพัฒนา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้เกิดการวิจัยและสร้างสรรค์องค์ ความรู้ใหม่ในภูมิภาคอื่น ๆ ที่มีศักยภาพในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในขั้นสูง

เฉลียว เกื่อนภา (2554 : 107) ได้วิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร จัดการ และด้านปัจจัยสนับสนุนตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานเตรียมความพร้อม

สู่ประชาคมอาเซียน พบว่า จำแนกตามเพศ โดยรวม เพศชาย และเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านปัจจัยสนับสนุน และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านคุณภาพผู้เรียน ส่วนด้านการบริหารจัดการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวม ผู้มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานเตรียมความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านปัจจัยสนับสนุน และด้านการบริหารจัดการ ส่วนด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามสถานภาพโดยรวม ผู้มีสถานภาพต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านปัจจัยสนับสนุน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารจัดการ มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมสถานศึกษาขนาดต่างกันมีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : ณ - ต) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนและพัฒนามาตรฐาน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) สืบค้นข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากโรงเรียนนาร่องในโครงการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 83 แห่ง ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยมีค่าเท่ากับ .789 เก็บข้อมูลช่วงเดือนมกราคม 2554 ถึงเดือนมีนาคม 2554 และสัมภาษณ์เชิงลึกจากสถานศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนจำนวน 10 ประเทศ ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักเรียน จำนวน 46 คน และครูจำนวน 27 คน ที่เข้าประชุมในโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนที่จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ 11-17 ธันวาคม 2553 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบเลือกตอบและข้อคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 20 คน พิจารณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พร้อมทั้งตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดย

จัดทำเป็นแบบสอบถามจัดส่งให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำงานรับราชการ รัฐวิสาหกิจ ผู้บริหาร สถานศึกษา และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 32 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล หลังจากนั้นได้นำเสนอมาตรฐาน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนในที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน เพื่อให้ระดับผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความ คิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของมาตรฐาน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนา โรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบเลือกตอบ มาตรฐานค่า และคำถาม ปลายเปิด และได้มีการเผยแพร่มาตรฐาน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคม อาเซียนแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ประกอบด้วย สถานทูตกลุ่มประเทศอาเซียนสถานทูตไทยประจำ ประเทศอาเซียน สำนักงานเลขาธิการอาเซียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา สำหรับ ใช้เป็นมาตรฐานเทียบเคียงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน และใช้เป็น แนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยนำมากำหนดเป็น นโยบาย และแผนงานในการจัดทางงบประมาณในปี 2555 และนำเสนอข้อมูลผ่านที่ประชุมของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักนโยบายและแผน จัดทำ แผนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2555 และจัดทำเป็นเอกสารวิชาการจัดส่งให้สถานศึกษา ใน สังกัดลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเป็นเกณฑ์ระดับคุณภาพ แนวทางการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ และการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพโรงเรียนดังนี้ คือ มาตรฐานในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพ ผู้เรียน (4 มาตรฐาน 19 ตัวบ่งชี้) มาตรฐานด้านคุณภาพการจัดการศึกษา (3 มาตรฐาน 16 ตัว บ่งชี้) มาตรฐานด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้) และ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาสู่ความเป็นอาเซียน (5 ยุทธศาสตร์ย่อย) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถ ทางด้านภาษา และเจตคติในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษา (5 ยุทธศาสตร์ย่อย) การบริหารจัดการโดยใช้เครือข่าย (5 ยุทธศาสตร์ย่อย) และ การส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี (4 ยุทธศาสตร์ย่อย) และได้จัดทำเป็นเอกสารวิชาการ จัดส่งให้สถานศึกษา ในสังกัดลงสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเป็นเกณฑ์ระดับคุณภาพ แนวทางการ ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้และการติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ โรงเรียน

ทหัยรัตน์ ดีประเสริฐ (2554 : 10) กล่าวถึง ผลการวิจัยชี้คนไทยรู้เรื่องอาเซียนต่ำ และสถาบันการศึกษารับมือ (Less Thais understanding about ASEAN, educational institutes should have preparation) “ผลการศึกษาการเตรียมความพร้อมการผลิตกำลังคน

สู่การเป็นประชาคมอาเซียน และเปิดเสรีการค้าบริการด้านอุดมศึกษาของ รศ.ดร.นันทนา คชเสนี ผู้อำนวยการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน เกี่ยวกับทัศนคติ และการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยสำรวจจากจำนวนนักศึกษา 21,701 คน จากมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ระบุว่าประเทศไทยมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนอยู่ในระดับสุดท้ายแสดงให้เห็นว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องการเร่งให้การศึกษาคนของเรา เพื่อเตรียมความพร้อมในปี 2558 ที่ประเทศไทยจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” ผศ.นาถรพี ชัยมงคล รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) ธัญบุรี กล่าวในปี 2558 จะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีใน 7 สาขาอาชีพ คือ ได้แก่ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี หากไม่ได้เตรียมความพร้อมให้แก่บัณฑิตไทย เกรงว่าอาจจะไม่สามารถแข่งขันได้ หมายความว่าโอกาสในการทำงานใน 7 อาชีพก็จะมีคู่แข่งเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน จึงจำเป็นที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะต้องพัฒนาบุคลากร และบัณฑิตเพื่อการนี้

จันทร์พา ทัดภูธร (2555 : 26) การศึกษาการเตรียมตัว และความพร้อมทางด้าน การศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อรองรับการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 กรอบแนวคิด การเตรียมตัว (Preparation) ความพร้อม (Readiness) ของประเทศ สมาชิกอาเซียนด้านการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนในด้านเนื้อหา (Content) ที่สอนในแต่ละ ประเทศสมาชิกที่มีความแตกต่างกัน ประเด็นเร่งด่วนของไทย คือ การเตรียมความพร้อมด้าน ภาษาอังกฤษ

ชัยสำราญ พินมณคุณ (2555 : 74-84) ศึกษาเรื่อง สภาพความพร้อมการบริหาร สถานศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าระดับสภาพความพร้อม 4 ด้าน ภาพรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ 1) ด้านการบริหารงานบุคคลภาพรวมอยู่ระดับมาก คือ การเสริมสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนา บุคลากรให้ปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษาอยู่ในระดับมาก 2) ด้านงานวิชาการภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษารองรับอาเซียนอยู่ในระดับมาก การพัฒนา และเสาะแสวงหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาหรือองค์กรอื่นหรือสถานศึกษาระหว่างประเทศอยู่ในระดับปานกลาง การ จัดทำหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษภาษาจีน หรือภาษาของประเทศเพื่อนบ้านใน อาเซียนอยู่ในระดับมาก 3) ด้านงบประมาณภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ การส่งเสริมสนับสนุน ทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสารต่าง ๆ อยู่ในระดับ มาก การพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศเพื่อการจัดทำ และจัดหาพัสดุครุภัณฑ์เป็นปัจจุบัน

อยู่ในระดับมาก และ 4) ด้านการบริหารทั่วไปภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อเตรียมพร้อมการบริหารสถานศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้แก่ 1) พัฒนาบุคลากรเข้ารับการอบรม 2) แนวทางการจัดศูนย์อาเซียน เครือข่ายอาเซียนทั้งใน และนอกโรงเรียน 3) จัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสู่อาเซียนโดยทุกฝ่ายร่วมมือกัน 4) จัดทำแผนการพัฒนาการดำเนินงานปี 2555 5) สถานศึกษาจัดนิทรรศการเพื่อกระตุ้นนักเรียน 6) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ชุมชน

เนาวรัตน์ พลายน้อย (2555 : 13-17) ได้เขียนบทความเรื่อง “บทบาทของการศึกษากับการพัฒนาความเป็นประชาคมอาเซียน” ไว้อย่างน่าสนใจ บทความดังกล่าวต้องการที่จะนำเสนอเรื่องความสำคัญของการศึกษากับการพัฒนาความเป็นประชาคมอาเซียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่ควรเป็น โดยได้เสนอเหตุผล และแนวทางบางด้านประกอบไว้ด้วย กล่าวคือ การรวมตัวกันของ 10 ประเทศในปี พ.ศ. 2558 ที่จะมาถึงนี้ เป็นการรวมตัวภายใต้ความหลากหลายแตกต่างค่อนข้างมากไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างด้านจำนวนประชากร ความแตกต่างด้านการเมือง ความแตกต่างระดับ และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ความแตกต่างทางระบบสังคมและชนชั้น ภูมิหลังความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ศาสนา การศึกษา ภาษา และวัฒนธรรม รวมไปถึงความขัดแย้ง ที่ดำรงอยู่ระหว่างบางประเทศสมาชิก การเคยตกเป็นอาณานิคมของมหาอำนาจในอดีตที่ต่างกัน รวมไปถึงระดับอิทธิพลของทุนระดับชาติและทุนข้ามชาติที่เป็นมาและเป็นอยู่ในแต่ละประเทศในปัจจุบัน การรวมตัวกันท่ามกลางความหลากหลายต่างต่างนั้นมีใช่สิ่งที่จะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างราบรื่น โดยอัตโนมัติหากแต่ต้องมีกลไกร่วมที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยให้ผู้คนระหว่างประเทศที่มีความแตกต่างกันเข้าใจ ไว้วางใจกัน ยอมรับความเป็นจริงว่าโลกยุคปัจจุบัน และอนาคตเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไปมากแล้ว เราต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันโดยยอมรับในความแตกต่างที่แต่ละฝ่ายเป็นอยู่ปฏิบัติต่อกันด้วยความจริงใจ และเคารพซึ่งกันและกัน อีกทั้งยอมรับ และมีความศรัทธาว่าแม้จะมีความต่างกันแต่ก็ต้องอยู่ร่วมกัน และจัดการสิ่งต่าง ๆ ด้วยกัน

ทั้งนี้ การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนจะได้ผลจริงจึงต่อเมื่อนานักในหน่วยของการรวมตัวเคลื่อนจากความสนใจในคุณค่า หรือผลประโยชน์จากหน่วยความสำนึกระดับชาติ หรือชาตินิยมสู่หน่วยของการมีจิตสาธารณะระดับความเป็นภูมิภาคหรือประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น และย่อมจะเป็นสิ่งที่ดีมากขึ้น หากสามารถมีสำนึกระดับโลกร่วมกันได้ในที่สุด

ประมวล เข็นนอก (2555 : 63-75) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาด้านต่าง ๆ 5 ด้านดังนี้ คือ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก 2) ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง 4) ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง สถานศึกษามีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง การมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียนอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาสร้างเครือข่ายการดำเนินการกับผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนอยู่ในระดับปานกลาง 5) ด้านการพัฒนาครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ครูบูรณาการประชาคมอาเซียนเข้าไปในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ครูใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม ICT ในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ครูสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาราชการของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้อยู่ในระดับปานกลาง ครูใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง ครูมีการวิจัย และพัฒนาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนอยู่ระดับปานกลาง และผู้ศึกษาได้ศึกษา และเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้ คือ 1) ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน 2) การสนับสนุนจากชุมชนไม่เพียงพอ 3) หลักสูตรไม่ได้กำหนดรายวิชาเกี่ยวกับอาเซียนเป็นรายวิชาเพิ่มเติม 4) นักเรียนขาดทักษะภาษาอังกฤษ และ 5) จัดอบรมให้ครูมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร และการจัดการเรียนการสอน

ราตรี สิงาม (2555 : 82-90) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 105 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย พบว่า

1. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ มีการดำเนินการเตรียมความพร้อมทั้งด้านนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการ โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่บางด้านที่มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนของอาเซียน ได้แก่ การแทรกเนื้อหาในหลักสูตรทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติมสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสนับสนุนส่งเสริมให้ครู และบุคลากรในโรงเรียนได้มีโอกาส เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ตลอดจนศึกษาดูงานการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งภายในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน

นอกจากนี้ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เล็งเห็นความสำคัญ ภาวะอริอรันในการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามลำดับ แต่ต้องมีการเตรียมความพร้อมมากขึ้น คือ การจัดตั้งสมาคม หรือชมรมครูประชาคมอาเซียนในระดับสถานศึกษา และมีโครงการจัดจ้างครูต่างชาติมาสอนเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ และภาษาที่ใช้ในประเทศสมาชิกอาเซียน ส่วนการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้ระดับปฏิบัติการที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูบุคลากรเล็งเห็นความสำคัญเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ วางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนตลอดจน ใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจนักเรียน ส่วนที่ต้องเตรียมความพร้อมมากขึ้น คือ การศึกษาข้อมูลและทำการวิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับการศึกษาแนวทางในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ในส่วนของความเห็น และระดับการดำเนินงานโดยภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยทั้งนี้ให้ความสำคัญในการจัดครู และบุคลากรในโรงเรียน เข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา ตลอดจนศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนอาเซียนศึกษารองลงมา คือ ควรจัดให้มีโรงเรียนต้นแบบเป็นโรงเรียนแกนนำ เพื่อจัดการความรู้เรื่องอาเซียนและเผยแพร่ให้กับโรงเรียนในเครือข่าย ได้เรียนรู้เป็นแนวทางต่อไป รวมทั้งจัดทำหลักสูตรเน้นอาเซียนในกลุ่มสาระต่าง ๆ หรือบูรณาการในบางรายวิชา เช่น สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ประการสุดท้ายควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางหรือสอดแทรก เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย ตลอดจนสนับสนุนให้นักเรียนผลิตสื่อ เช่น แผ่นพับความรู้เรื่องอาเซียน และเผยแพร่ให้กับคณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้รับทราบข้อมูล นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม และแนวทางการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ดังนี้คือ 1) ควร

เน้นสนับสนุนด้านการผลิตบุคลากร (ครูผู้สอน) ให้ทันต่อการรองรับประชาคมอาเซียน 2) ควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเป็นสากลสามารถรองรับนักเรียนอาเซียนได้ 3) ควรมีการศึกษา และหาข้อมูลสรุปเกี่ยวกับการปรับเวลาเรียน เวลาปิดภาคเรียนเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยให้สำเร็จก่อนปี 2557 และ 4) ควรมีภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษามลายู ในการเรียนการสอนเพราะภาษามลายู (ยาวิ) มีผู้ใช้ภาษานี้มากที่สุดในอาเซียน

วีรากร อุตระเลิศ (2555 : 98-100) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา : พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โดยสุ่มเก็บข้อมูลจากประชาชนจำนวน 400 คน บุคลากรของเทศบาลจำนวน 87 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ประชาชนมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับที่ต่ำประชาชนร้อยละ 60 ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ด้านการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นเกี่ยวกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสังคมวัฒนธรรม ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สมาชิกสภาข้าราชการพนักงานเทศบาลตำบลบ้านแยง เกี่ยวกับบทบาทด้านสังคม และวัฒนธรรมเกี่ยวกับการส่งเสริม และพัฒนาประชาชนเพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร และการทำงานคือ ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย รองลงมาการเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่ใช้สื่อสาร และการทำงานคือ ภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับน้อย และลำดับสุดท้ายการเตรียมความพร้อมด้านภาษาที่ใช้สื่อสาร และทำงานเป็นภาษาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย ด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานของประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับบทบาทด้านสาธารณสุข การควบคุม และการป้องกันโรคระบาดไม่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่อยู่ในระดับน้อย

อรทัย วงษ์แก้ว (2555 : 74-90) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี 2558 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านยกเว้น ด้านความรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเจตคติ รองลงมา คือ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกตำแหน่ง และมีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ตำแหน่งของผู้บริหารจะมากที่สุด รองลงมา เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน และเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดกลางอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของ LSD (Fisher, s LSD) พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด พบว่า ด้านความรู้ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในทุกรายวิชาที่สอนในโรงเรียน ด้านทักษะกระบวนการ ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด คือ กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหนังสือรวมประโยชน์พื้นฐานในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเป็นภาษาของกลุ่มประเทศในอาเซียนให้โรงเรียนได้นำไปใช้ฝึกทักษะให้กับนักเรียน ด้านเจตคติเสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และควรมีตัวอย่างกิจกรรมที่จะจัดให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียนที่เป็นรูปธรรม ให้โรงเรียนได้ดำเนินการตามนโยบาย

อุรสา พรหมทา และจำเนียร พลหาญ (2555 : 80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กเพื่อก้าวสู่อาเซียน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กเพื่อก้าวสู่อาเซียน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการครูมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าก่อนการอบรม และสามารถสร้างสื่อสำหรับการสอนภาษาอังกฤษได้ 2) กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน ครูสามารถจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนโดยรวมในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อ พบว่า ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเหมาะสมแก่การเรียนรู้ มีระดับความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) กิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน พบว่า โรงเรียนได้มีการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ การมีป้ายนิเทศบทสนทนาภาษาอังกฤษตามสถานการณ์ที่ต่าง ๆ รอบบริเวณโรงเรียน 4) กิจกรรมอาเซียน ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีระดับความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อพบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ในระดับมากที่สุด จากการสะท้อนผลพบว่า โรงเรียนควรมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมาก และเพียงพอต่อการสนับสนุนอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการจัดการเรียน การสอนที่ตอบสนองต่อการเปิดเสรีอาเซียน ครูควรได้รับการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง และนักเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบของการเปิด AEC ในปี 2558 กับการประกอบอาชีพของนักเรียนต่อไปในอนาคต

เอรวรรณ สมรักษา (2555 : 69) ได้ศึกษาความพร้อม และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีสภาพการปฏิบัติงานจริง คือ ด้านการเผยแพร่ความรู้เรื่องอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 อยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนการสอนมีค่าเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตรสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 อยู่ในระดับมาก และด้านแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก ดังนั้นการสำรวจความพร้อมและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีคุณภาพสามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนได้จริง

ชัยยนต์ เสรีเรืองยุทธ (2556 : 86) ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประชาณีเวศน์ สำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ภาพรวมมีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง มีการปฏิบัติงานในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่ 2 ด้านการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้านกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน พบว่ารายการที่มีอันดับค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดด้านต่าง ๆ เรียนตามลำดับดังนี้ 1) จัดตั้งชมรมอาเซียนในสถานศึกษา 2) จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนโดยการทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม 3) แต่งตั้งผู้แทนจากชุมชนผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการสู่ประชาคมอาเซียน 4) จัดค่ายภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. งานวิจัยต่างประเทศ

กัฟฟิน (Griffin. 2000 : 2642 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโมเดลการจัดโครงสร้างโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดโครงสร้างทางการบริหาร ซ่อนอยู่ในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ว่าโรงเรียนขนาดเล็กนี้จะดำเนินการได้ดีถ้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน 8 ขั้น คือ

1. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ให้โรงเรียนได้มีโอกาสในการสรรหาครูด้วยตนเอง
3. เน้นหลักสูตรเกี่ยวกับการเตรียมตัวครูและเตรียมการเรียนการสอน
4. เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาที่หลากหลาย
5. จัดตารางการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาที่หลากหลาย
6. ครูจัดการเรียนการสอนโดยการคำนึงถึงเป้าหมายของโรงเรียน
7. ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน

8. การวัด และประเมินผลดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเน้นที่ผลลัพธ์ที่เกิดกับตัวนักเรียน

Detering David (2010 : 364-377) ได้ศึกษามาตรฐานการออกเสียงภาษาอังกฤษในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ลักษณะเด่นของการออกเสียงบางอย่างไม่ได้พบเฉพาะกลุ่มคน แต่การใช้มีหลายรูปแบบร่วมกันในสิงคโปร์ ในอาเซียน ประเทศจีน และบางกรณีพวกเขาอนาคตที่เป็นคู่มาแยกทำให้ไม่แตกต่างจากผู้พูดจำนวนมากในอังกฤษ ในขณะที่การที่ออกเสียงไม่ได้เกี่ยวข้องกับความเข้าใจและในบางกรณีทำให้ดีขึ้นตามจริง พวกเขาสามารถแสดงส่วนของมาตรฐานภาษาอังกฤษปรากฏในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตามมีความเป็นไปได้ว่าไม่ได้เห็นด้วยกับเรื่องสำคัญที่ชัดเจนอื่น ๆ ดังตัวอย่างที่ถูกโต้แย้งการลดลงของเสียงสระและใช้วิธีการออกเสียงพื้นฐานที่ละพยางค์ให้สอดคล้องเป็นจังหวะ ดังนั้นควรกระตุ้นปลูกเร้าการใช้มาตรฐานภาษาอังกฤษในภูมิภาคนี้มากกว่าการโต้แย้งพิจารณาไปยิ่งกว่านั้นการสนับสนุนมากกว่าการละเลยละทิ้งการออกเสียงแบบอังกฤษและแบบอังกฤษในอเมริกา

Brock, Colin, Ed. Symaco, Lorraine Pe, Ed. (2011) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาในประเทศกลุ่มอาเซียนครอบคลุม และอภิปรายถึงระบบ และผลปรากฏตีพิมพ์ของ 10 ประเทศในอาเซียนของประเทศที่เชี่ยวชาญการศึกษาให้มุมมองของแต่ละระบบการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญที่มีความแตกต่างในภูมิภาคนี้ ในด้านการศึกษา และการพัฒนา การศึกษาระดับสูง นโยบายด้านภาษาการประกันคุณภาพ และการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

Wilang, Jeffrey DawalaTeo, Adisa (2012 : 43-58) ได้ศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของกลุ่มประเทศอาเซียนในปี 2015 ครอบคลุมมากขึ้นในปี 2015 ที่จะรวมเข้าด้วยกันเมื่อพิจารณาจากระหว่างชาติต่าง ๆ ในอาเซียน ประกอบด้วย บรูไน พม่า กัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ก่อนที่จะมีการพิจารณา ทบทวนให้ครอบคลุมกลุ่มชาติต่างในอาเซียน การศึกษาเผยแพร่ การพิจารณาที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมด้วยภาษาอังกฤษโลก ทั้งผู้พูด และผู้ฟังที่เผยแพร่ผ่านทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงานการเรียนนอกห้องเรียน สื่อสารมวลชน การท่องเที่ยวและการอยู่ต่างประเทศ วิธีที่ใช้ในการศึกษาในการทดสอบโดยใช้แบบสอบถามใช้ขอบข่ายงานในการศึกษาค้นคว้า และการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ครอบคลุมระดับผลประโยชน์อาเซียน

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่า สถาบันทางการศึกษาองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความสนใจต่อการรวมกลุ่มของประเทศอาเซียนเพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี 2558 และได้ให้ความสำคัญศึกษาความพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความพร้อมด้านการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ ที่

ต้องใช้ติดต่อสื่อสารกันในระหว่างประเทศกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งกำหนดให้เป็นภาษากลางในกลุ่มประเทศ มีการศึกษา การเตรียมความพร้อม และแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยมีแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จัดทำแผนพัฒนาของอาเซียนในกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา มีมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มี 4 ด้าน 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านคุณภาพผู้เรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีนโยบายความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม และได้ทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โรงเรียนทั้งในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะคนดี และการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาความพร้อมของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรอาเซียน การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนของสถานศึกษาที่มีบริบทที่แตกต่างกัน การพัฒนามาตรฐาน และยุทธศาสตร์ทางการศึกษาตลอดจนวิสัยทัศน์ นโยบายระดับประเทศด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการ และจัดการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม การพัฒนาสังคมไปสู่ฐานความรู้ เป็นต้น